

Нова надія
ПРИМНОЖУЄ ЗЦІЛЕННЯ ЗРАНЕНИХ СЕРДЕЦЬ

Нова надія

ПРИМНОЖУЄ ЗЦІЛЕННЯ ЗРАНЕНИХ СЕРДЕЦЬ

Січень 2021

Будь ласка, не поширюйте без дозволу

Розробники

Сайлас Бендле* – ДПН, клінічна психологія

Ханна Ромеро* – ліцензований професійний консультант

Стів Сміт – глобальний тренер з заснування церков

Стівен Стрінгер – Спеціаліст з ресурсів зі Святого Письма, консультант з усного мовлення

Тріша Стрінгер – Спеціаліст з ресурсів Святого Письма, консультант з усної мови – загальний редактор

Гарі Уільямс* – засновник церков і тренер із заснування церков

Саманта Уільямс* – засновник церков і тренер із заснування церков

*Деякі імена були змінені, щоб захистити особистість згаданих людей.

Ми з любов'ю присвячуємо цей посібник **Стіву Сміту**, чії проникливість, досвід і мудрість були неоціненними в розвитку служіння «Нова надія».

ПОДЯКИ

Служіння «Нова надія» глибоко вдячна багатьом агенціям, окремим особам, професіоналам і друзям, які зробили внесок у розвиток даної програми.

Біблійне товариство Америки по зціленню травм та Інститут зцілення травм

Поява програми зцілення травм на основі Святого Письма, новаторська робота ІЗТ в цій галузі, стала основою для багатьох програм зцілення травм на основі Святого Письма. Ми глибоко цінуємо добре підготовлені, надійні матеріали, з яких було розроблено кілька служінь Нової надії. Дехто з розробників цього служіння приймали участь у різних семінарах ІЗТ та спілкувалися з служителями ІЗТ. У той час як «Нова надія» прагне примножувати та поширювати біблійні групи зцілення, ми щиро молимося, щоб Бог використовував груповий підхід Нової надії через усні стратегії та доцільну освітню основу ІЗТ, як допомогу Божому Царству у роботі серед страждаючих людей цього світу.

Африканське лідерство

Представляючи практичне служіння зцілення травм через використання усного методу, «Африканське лідерство» надало нам можливість спробувати щось нове та безпрецедентне, дозволивши нам бути гнучкими та змінюватись за потреби! Пілотний проект «Нова надія» Африканського лідерства дав нам можливість реалізувати матеріали, щоб перевірити, чи буде воно ефективним для оновлюючого зцілення в випадку справді усної практики.

Баптистська церква Brentwood

Ми дуже вдячні за багаторівневу підтримку при втіленні першого проекту, за підтримку, конкретні ідеї щодо розробки змісту, місця для тренінгів у США, перспектив щодо успішності проекту для Північної Америки та поширення інформації серед партнерів у служінні Баптистської церкви Brentwood! Скотт Гарріс і Карла Уорлі, ваша підтримка через ресурси, персонал, розробку змісту та заохочення продовжує надихати багато організацій і окремих людей на ефективнішу роботу на благо Царства!

Рада міжнародної місії (РММ)

Примноження стратегії заснування церков формує одну з трьох надійних основ служіння «Нова надія». Ми вдячні, що РММ дозволив деяким зі своїх співробітників використати час і ресурси для розробки та реалізації цих програм у своїх командах. Ми вдячні РММ за постійні зусилля щодо підтримки цієї ініціативи.

Консультативна рада

Грант Ловджой Дякуємо, що прочитали деякі з перших чернеток і запропонували підтримку та відгуки. Дякуємо за послідовне та корисне розуміння усного мовлення.

Девід Форт Дякуємо за прочитання матеріалу та пропозиції щодо розуміння світу психічного здоров'я, гарантуючи, що «Нова надія» залишається міцною в кожному з трьох підвалін.

Дон Аллен* Дякуємо за вашу незмінну мудрість у забезпеченні того, щоб «Нова надія» залишалася вірною своєму головному завданню — примноженню життєдайного та змінюючого життя зцілення, яке приносить лише Ісус.

Друзі

Брайан і Лінда Петерсен Дякуємо за ваше багаторічне наставництво та практичні ідеї, що дали нам засновані на Святому Письмі інструменти для зцілення, які ми змогли використати в оповіданнях.

Джанет Стал (Компанія Seed) Дякуємо, що дозволили нам спостерігати за проектом «Естер» і за вашу мудру пораду щодо розповідей про жінок, які пережили травму. Ви надихнули нас перш за все включити в оповідання елементи лікування травм!

Нова надія

ПРИМНОЖУЄ ЗЦІЛЕННЯ ЗРАНЕНИХ СЕРДЕЦЬ

БАЧЕННЯ

Служіння Нової надії існує для того, щоб примножити зцілення поранених сердець, озброюючи і наділяючи силою тих, хто отримав втіху від Бога, щоб потішати інших тією ж втіхою, яку самі отримали, формуючи відновлені спільноти людей, які разом йдуть шляхом зцілення. Наше бачення полягає в тому, щоб всі ті, хто отримав розраду від Бога, змогли б передати її іншим навколо.

ПРОЦЕС

Групи Нової надії складаються з 4-6 осіб. Вони розроблені для того, щоб дозволити учасникам розповісти свої історії у безпечному середовищі з іншими, котрі також зазнали болю. У групі Нової надії люди, що пережили травму, можуть пізнати спільність, розвинути цілеспрямованість та зміцнити свою віру, дізнавшись про Божий задум для себе у цьому світі.

Курс розподілений на сім сеансів, котрі призначені для проведення один раз на тиждень протягом семи тижнів. Перша зустріч служить сеансом формування бачення для групи. Вона знайомить з ідеєю подорожі, яка починається з травматичного досвіду і завершується місцем нових починань, таким чином надаючи учасникам можливість разом вирушити в цю подорож, що зцілює. На цьому першому занятті учасники також знайомляться з історією Йосипа — людини, зрадженої своєю сім'єю, несправедливо ув'язненої і забутої тільки для того, щоб побачити, як його життя стало засобом порятунку багатьох людей.

На кожному наступному занятті учасникам нагадуватимуть про видіння з кінця історії Йосипа: «Не бійся. Ви хотіли завдати мені шкоди, але Бог використав те, що сталося, на благо — не лише для мене, — але й для того, щоб багато інших людей могли врятуватися». Сподіваємося, що за допомогою цього нагадування люди, що в своєму житті пережили травму, зможуть почати усвідомлення того, що те, що з ними сталося, може бути корисним для допомоги іншим.

Кожного тижня членів групи заохочують ділитися особистими історіями, які слідують за перевіркою прогресу від згадування щасливих часів, розмов про важкі часи, розмов про безнадійність і почуття забутості, до принесення проблем Богу, а потім до пошуку мети та нового початку. Членам групи надається можливість ділитися, слухати, бути почутими, радіти та сумувати. У цей досвід вплетена низка біблійних історій, що ведуть їх у подорож, котра починається з досконалого Божого плану для світу. Потім історії розповідають про те, як гріх і страждання увійшли у світ, і як Бог запланував, щоб Ісус узяв на себе наші гріхи і страждання і дав нам новий початок.

Учасникам пропонується ділитися з іншими поза групою тим, про що вони дізнаються щотижня. Для цього існує дві причини: 1) віддаючи те, що свого часу отримали, учасники починають знаходити мету, і 2) вони знайомляться з дуже простим підходом до учнівства, який допомагає їм навчати інших таким чином, як колись навчали їх самих, тим самим посилюючи вплив Божої зцілюючої Благої Звістки! Оскільки це ключовий компонент процесу, лідерам нагадують зробити все можливе, щоб допомогти учасникам засвоїти та відтворити

як історії, так і процес. Розповідь має бути усною (не читанням), а потім вона практикується, щоб кожен учасник міг розповісти історію сам. Процес щотижня має проходити за однаковою трискладовою моделлю: **погляд назад** на те, що сталося раніше, **погляд угору**, щоб знайти те, що Бог приготував для кожного учасника, і очікування того, що буде далі (**погляд вперед**). Цей процес може створити основу для регулярних зустрічей нової групи віруючих.

РОЗПОВІДАЮЧИ ІСТОРІЇ З ЖИТТЯ

Зцілення відбувається, коли люди розповідають свої історії тим, хто їх справді слухає. Психологи відзначають, що те, як люди розповідають свої історії, часто дає підказки щодо того, на якому етапі процесу зцілення вони знаходяться. Коли люди з часом переосмислюють і переповідають власні історії, вони беруть активну участь у власному зціленні. Людям часто на початках важко розпочати цей дуже важливий крок — ділитися своїми історіями, тому дана навчальна програма намагається створити безпечне середовище, у якому люди могли би ділитися пережитим. Учасникам надається можливість поділитися будь-якою особистою історією на свій вибір; але на всіх етапах їх слухає інша особа, яка ставить їм прості, відкриті запитання, які спонукають до подальшого дослідження почуттів. У процесі обміну життєвими історіями учасники відчують цілющий ефект від того, що діляться ними з хорошими слухачами, одночасно, при цьому, вчать самі ставати хорошими слухачами. Учасників ніколи не змушують ділитися більше, ніж їм зручно, і вони можуть припинити свою розповідь в будь-який час.

СПЛІТАЄМО ІСТОРІЇ РАЗОМ

Діана Лангберг, досвідчений християнський психолог, у своїй книзі «Страждання і серце Боже» (2015) викладає три життєво важливі елементи для зцілення серцевих ран: 1) постійний зв'язок і спільнота; 2) почуття мети і значення; і 3) віра – нагадування про присутність Бога, навіть коли Його, здається, немає. Коли люди в безпечному середовищі розповідають власні історії страждань і стверджуються у своєму власному досвіді, вони формують цілющу спільноту. Досліджуючи відповідні біблійні історії, вони пам'ятають про присутність Бога серед них. Що є ще важливішим, коли учасники вивчають біблійні історії, засвоюють їх і розповідають іншим, біблійні історії вплітаються в їхні власні історії, створюючи відчуття мети та сенсу в їхньому житті. Роблячи це, учасники втілюють слова Йосипа про те, що те, що було "призначене на біду, Бог використовує на добро, щоб багато людей могли спастися". (Буття 50:20)

КОМЕНТАРІ НАСТАВНИКІВ І ЗАСНОВНИКІВ ЦЕРКОВ

Стресові події можуть викликати найрізноманітніші негативні наслідки для людини, включаючи психічні та емоційні розлади. Ці труднощі, або сердечні рани, можуть створити бар'єри для Євангелія; тобто, вони можуть серйозно заважати людям правильно чути і реагувати на Євангеліє. Іноді ці труднощі, або серцеві рани, можуть приймати форму психічних захворювань. Осіб з психічними захворюваннями слід заохочувати звертатися за професійною допомогою; однак непрофесіонали, які використовують базові навички підтримки, також можуть допомогти багатьом людям, які пережили серцеві травми. «Нова Надія» пропонує непрофесіоналам деякі основні навички підтримки, щоб допомогти їм вислуховувати та піклуватися про людей, що пережили стресову подію, але координатори Нової Надії також направляють пацієнтів до професіоналів, коли ті потребують більшої турботи, ніж група Нової Надії може запропонувати.

Не всі готові приймати участь у групі «Нова надія». Деяким людям, які зазнали емоційних або фізичних травм, може знадобитися допомога лікаря або фахівця з психічного здоров'я. Вони повинні звернутися до лікаря або фахівця з психічного здоров'я. Збираючи людей для групи «Нова Надія», керівник зцілення повинен переконатися, що кожен учасник може вести інтерактивну бесіду, яка не повністю зосереджена на собі або своїх власних проблемах. Учасник повинен бути здібним розповісти більшу частину своєї історії про сердечну травму і разом з тим вміти опісля заспокоїтися і опанувати себе. Керівник групи зцілення повинен відчувати

впевненість, що людина може піти додому і бути відносно спокійною вдома після того, як розповість свою історію на сеансі. *Якщо учасник починає працювати в групі, але лідер групи зцілення розуміє, що людина може говорити лише про свої власні проблеми, не слухаючи інших, або їй важко заспокоїтися після обміну думками, лідер може запропонувати учаснику приєднатися до групи пізніше.* Так само, як не всі готові брати участь у групі «Нова Надія», не кожен готовий сприяти успіху власній групі Нової Надії. Сприяючи групі «Нова Надія», лідери груп зцілення повинні мати можливість вести розмову, яка повністю зосереджена на членах групи, не відволікаючись на власні сердечні травми. На додаток до участі в попередній групі «Нова Надія», людям, які сприяють у створенні першої групи зцілення, слід надати додаткову інформацію, включаючи матеріали про самовдосконалення, психічне здоров'я та теорію, що лежить в основі розвитку служіння «Нова надія».

Вони повинні вміти ефективно слухати і комфортно обговорювати складні питання. Незважаючи на те, що вони не обов'язково будуть обговорювати свій власний травматичний досвід в групі, якою керують, вони повинні бути в змозі продемонструвати здатність говорити про своє минуле в попередній групі і займатися відповідним самовдосконаленням.

Припущення має полягати в тому, що той, хто готовий очолити групу «Нова надія», достатньо здоровий і має відповідні навички, якщо не доведено протилежне.

Ці початкові сесії «Нової надії» не стосуються конкретних травм, які переживають люди. Вони не призначені для негайного вирішення - деякі з них можуть бути розглянуті на наступних сесіях (див. додаткові набори на веб-сайті). Ці перші сім сесій покликані закласти міцну основу, до якої людей можуть спрямувати пізніше, коли вони почнуть працювати над конкретною травмою. Вони також призначені для того, щоб дати звичайним членам церков основні навички підбадьорення, коли вони навчаться добре слухати розповідь нужденного, реагуючи належним чином із Божого Слова.

ОГЛЯД СЕАНСІВ

Сеанс 1	Сеанс 2	Сеанс 3	Сеанс 4	Сеанс 5	Сеанс 6	Сеанс 7
Погляд назад ← Сердечні травми — села	Погляд назад ← Слухання драми — слухання	Погляд назад ← Слухання	Погляд назад ← Слухання	Погляд назад ← Слухання	Погляд назад ← Слухання	Погляд назад ← Слухання
Погляд угору ІСТОРІЯ ↑ Йосип	Погляд угору ІСТОРІЯ ↑ Творіння	Погляд угору ІСТОРІЯ ↑ Падіння/ обітниця	Погляд угору ІСТОРІЯ ↑ жінка з кровотечею	Погляд угору ІСТОРІЯ ↑ Ісус помер	Погляд угору ІСТОРІЯ ↑ Ісус воскрес	Погляд угору ІСТОРІЯ ↑ Сила життя
Погляд вперед → Бачення — Люди — Практика — Молитва	Погляд вперед → Бачення — Люди — Практика — Молитва	Погляд вперед → Бачення — Люди — Практика — Молитва	Погляд вперед → Бачення — Люди — Практика — Молитва	Погляд вперед → Бачення — Люди — Практика — Молитва	Погляд вперед → Бачення — Люди — Практика — Молитва	Погляд вперед → Бачення — Люди — Практика — Молитва

Темно-бордове поле вказує на історію цього сеансу. Будь ласка, вивчіть цю історію перед сеансом і розкажіть її усно. Не зазубрюйте історію напам'ять; розкажіть її своїми словами, але збережіть її основні моменти. Інформація **жирним шрифтом в історії** дуже важлива і повинна бути включена, навіть якщо ви коригуєте інші частини історії.

Погляд
назад

Сердечні
травми

села

Погляд угору
ІСТОРІЯ

Йосип

Погляд
вперед

Бачення

Люди

Практика

Молитва

Знайомство (турбота та підтримка)

> На цьому першому занятті керівник повинен бути готовий взяти на себе лідерство при знайомстві і допомогти всім у групі відчувати себе комфортно.

Ведучий: для чого ми тут зібралися? Ми тут, щоб поговорити про травми серця і про те, як знайти зцілення і звільнення від минулих переживань. Давайте для початку поговоримо про рани серця:

Інтерактивна вправа: Уявімо, що ви порізали руку...

Ви можете вибрати двох добровольців, посадивши їх окремо на стільці. Можете перев'язати собі одну руку або ногу, щоб показати, що у вас фізична рана. Інша людина має серцеву рану. Говорячи про відповідні відмінності, зверніться до волонтерів. Це стане хорошим зразком при повторі даного матеріалу.

Давайте подумаємо про фізичні рани. Що таке фізична рана? Які приклади вам відомі?

- Чи можна її побачити?
- Що станеться, якщо не звертати на неї уваги?
- Коли ви намагаєтеся подбати про неї, на що це схоже? (боляче)
- Скільки часу потрібно, щоб стан людини покращився?
- Після того, як рана заживе, чи залишається слід від поріза?

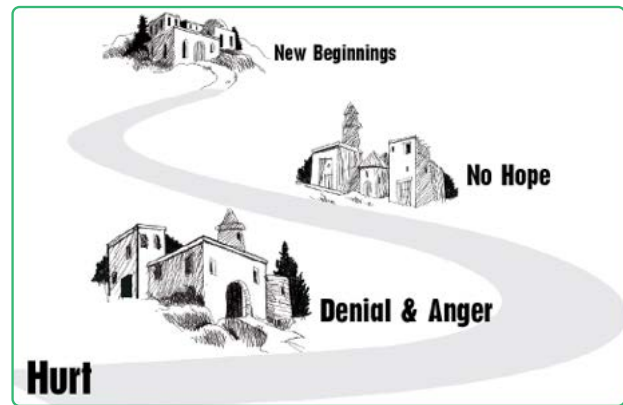
Тепер давайте подумаємо про рани серця (те, що болить всередині). Як ви думаєте, що таке рана серця? Наведіть, будь ласка, приклади.

- Чи можна побачити рану серця, так само, як фізичну?
- Що станеться, якщо не звертати на неї уваги?
- Коли людина намагається подбати про неї, на що це схоже? (боляче)
- Скільки часу потрібно, щоб стан хворого покращився?
- Після того, як стан людини покращиться, чи можна побачити рану серця?

Ми бачимо, що фізичні рани і рани серця схожі, і вимагають нашої уваги. Ми можемо уявити, що відбувається, коли зцілюється фізична рана, але можемо не усвідомлювати, що відбувається, коли зцілюється рана серця. Отже, як виглядає загоєння рани серця? Зараз ми виконаємо вправу, щоб дати вам уявлення про те, як це все виглядає.

3 села

Відбувається подія, що завдає болю вашому серцю. Щось всередині вас було пошкоджено, втрачено або зруйновано. Можливо, з вами щось сталося. Можливо ви втратили когось, щось, або пережили насильство, чи зраду. Багато що може призвести до серцевої рани. Виявити таку рану можна за наступними симптомами «рани серця»: у вас починаються проблеми зі сном, вам сняться жахи, вам сумно або розлючені, до всього навкруги відноситься підозріло, відчуваєте себе на межі...

Щоб відчути зцілення, необхідно звершити своєрідну подорож. *(Ви повинні запросити групу з собою в уявну подорож, обійшовши кімнату і зупиняючись у визначеному місці для кожного «села». Ви можете взяти важкий камінь або сумку, щоб візуально показати вагу травми під час подорожі по селах, що очікують вас попереду. Можливо, ви також захочете вибрати особливе місце для села Нових початків, в яке неможливо потрапити, не пройшовши через село Безнадії, таким чином учасники побачать, що необхідно пройти всі три села, щоб дістатися до останнього.)*

Перша зупинка, яку ми робимо в нашій подорожі, - це село Заперечення і гніву. В цьому селі:

- Можливо, важко повірити, що сталося щось болісне.
- Ми можемо бути приголомшені цим фактом, намагаємося уникати реальності, але думки продовжують поглинати наш розум. Можливо, нам сняться кошмари і ми стараємося уникати сну.....
- Ми можемо відчувати оніміння.
- Як тільки прийде усвідомлення втрати, ми можемо відчувати гнів.
- Ми можемо гніватися на Бога, на інших людей, або на себе.
- Ми можемо відчувати, наче не здібні себе контролювати і навіть хочемо помститися. *(Якщо ви несете камінь, то можете показати це, прикинувшись, ніби вдарили ним когось. Обов'язково робіть це доречно, щоб нікого не налякати.)*
- Цей етап може тривати місяць або, можливо, і довше.

Іноді хтось застряє в цьому селі. *(Ви можете залишити когось там, поки решта групи продовжить рух до наступного села.)*

Друга зупинка, яку ми робимо в нашій подорожі, - це село Безнадії. У цьому селі:

- Ми можемо відчувати сум і безнадію; нам важко уявити, що все коли-небудь стане краще; нам бракує бажання будь-що робити. *(Якщо ви несете камінь, покажіть, як він обтяжує вас.)*
- Ми можемо відчувати себе самотніми і занедбаними
- Ви знаходитесь у найтемнішому і найсамотнішому місці всієї подорожі
- Наразі ми не віримо, що в нашому житті може коли-небудь статися щось хороше
- Ця стадія зазвичай триває від 6 до 15 місяців

- Іноді дехто застряє в цьому селі. *(Ви можете залишити когось тут...)*
- Іноді хтось повертається на короткий час. *(Ви повинні показати рух вперед-назад між селами.)*

Але поступово щось всередині нас знову оживає... **Це село Нових початків.**

Ми повертаємо своє життя назад – біль більше не контролює нас, і ми знову починаємо жити своїм життям. Вага, яку ми носили з собою — вона більше не обтяжує наші плечі, ми змогли її скинути. Однак ми ніколи не станемо такими, якими були раніше, але можемо почати розважати про те, щоб чинити все по новому і рухатися далі по життю, яке знову набуло мети. *(Якщо ви несете камінь, опустіть його на підлогу. Не прибирайте його з поля зору, тому що не потрібно показувати, що камінь повністю зник... Ви все ще повинні мати можливість побачити його, але оточуючі мають зрозуміти, що ви звільнені від його ваги.)*

- Хочете потрапити в це село? *Так*
- Ви хочете потрапити туди прямо тоді, коли вам боляче? *Так*
- Коли ви поріжете руку, чи хотіли би мати чарівний крем, який миттєво вилікує поріз? *Так*
- Чи є такий крем? *Ні*

Те ж саме стосується і ран серця. Ми всі проходимо цю подорож, дехто швидше за інших, щоб дістатися до Села Нових початків. Пам'ятаєте чарівні креми, про які ми тільки но говорили?

Які з чарівних кремів люди намагаються змусити вас використовувати?

- Просто змиришся з цим і живи далі
- Молися, більше молися
- То є Божа воля – просто прийми її

Які чарівні креми люди намагаються використовувати щодо себе?

- Вони роблять вигляд, що насправді все не так пагано.
- Вони можуть спробувати заподіяти біль іншим.

Не існує коротких шляхів до села Нових початків.

> Ви повинні фізично показати бар'єр між селом Гніву і заперечення і селом Нових початків.

Що б ви сказали, якби ми змогли вирушити в цю подорож із кимось іншим? Як це змінить нашу подорож? Ці заняття якраз про те, щоб разом йти цим шляхом до Нових початків. Ми знайдемо людей, які будуть ходити з нами і слухати нас, і з якими ми можемо ходити і слухати їх. Ми також з'ясуємо, що Бог піде з нами в цю подорож. Ми повинні йти цим шляхом, але існує багато чого, що ми можемо зробити, щоб допомогти собі переїхати з села в село.

>> Можливо, ви захочете показати це, знову пройшовшись з кимось через села. Відведіть когось до першого села і запитайте: «Ви в першому селі, і тепер ви знаєте, що вам належить пройти цей довгий шлях. Як ви себе почуваете зараз? (Дайте їм час відповіді—вони можуть сказати щось на кшталт "я пригломшений"). А якщо я піду з вами? Я не можу взяти твій тягар на

себе, але я можу розділити його і йти з тобою. Потім, якщо це доречно, включіть 3-ю особу, яка представляє присутність Бога, щоб допомогти перейти на інший бік.

Запитайте їх: «Що ви відчуваєте під час прогулянки, коли вас оточує підтримка з обох боків?» Саме у цьому полягає суть Нової надії – йти разом у наших подорожах зцілення.

2. ПОГЛЯД УГОРУ

Дозвольте мені розповісти вам історію про людину, яка також вирушила в подорож, відчуваючи страждання, біль і зцілення?

> Розкажіть наступну історію двічі:

Йосип — Буття 37-50

Багато років тому жив чоловік на ім'я Яків. Яків мав дванадцять синів, але один з його синів, **Йосип, був його улюбленим сином**. Яків демонстрував, як сильно він любив Йосипа, даруючи йому різнокольоровий одяг. Йосип також знав, що він особливий, і йому снилися сни від Бога, які показували, що одного дня він буде керувати своєю сім'єю. Через усе це брати Йосипа зненавиділи його.

Одного дня Яків послав братів Йосипа пасти його вівці, а через деякий час сказав Йосипу: "Йди провідай своїх братів". Йосип вийшов у поле, але коли він був ще далеко, його брати побачили його наближення і сказали одне одному: "Давайте позбудемося цього мрійника раз і назавжди". Коли він прийшов, брати кинули його у висохший колодязь. Через деякий час вони побачили кількох торговців, які прямували до Єгипту, тому вони витягли Йосипа з колодязя і продали його торговцям як раба. Після того вони взяли плащ Йосипа, і замастили його кров'ю тварини, і послали плащ Якову. Яків подумав, що його син помер, і оплакував його смерть.

А Йосипа торговці відвезли до Єгипту, де продали його як раба одному з чиновників царя. У тому домі **Бог був з Йосипом**, і він досяг успіху в усьому, що робив. Незабаром господар поставив його на чолі всього свого дому. Але Йосип також був дуже гарний, і дружина його пана закохалася в нього. Вона спокушала його переспати з нею, але Йосип відмовився і втік. Він сказав: "**Як я можу так погрішити проти Бога і мого господаря?**" Але одного разу та жінка схопила його за його одіж. Йосип залишив свій халат в її руках і втік. Коли чоловік прийшов додому, вона сказала йому: "Цей твій слуга намагався мене зґвалтувати". Господар повірив своїй дружині і кинув Йосипа до в'язниці, хоча **він і не зробив нічого поганого**.

Але навіть у в'язниці **Бог був з Йосипом**, і Йосип досягав успіху в усьому, що робив. Невдовзі охоронець в'язниці поставив Йосипа на чолі всіх ув'язнених. Один зі слуг тамтешнього царя був ув'язнений у тюрмі. Одного разу йому приснився сон, якого він не розумів. Він розповів Йосипові про свій сон, але той відказав: "**Я не можу тлумачити сни—тільки Бог**". Бог сказав Йосипу, значення сну. Йосип переказав значення сну слугі,

і, звичайно, сон збувся саме так, як він і казав. Коли слуга повертався, щоб служити цареві, Йосип сказав: **"Будь ласка, згадай мене, коли будеш звільнений, і поговори з царем про мене"**.

Але слуга не згадав Йосипа, коли повернувся у палац, і той пробув у в'язниці ще два роки. Одного разу, через два роки, царю приснився сон, значення якого він не міг второпати. Закликавши, він запитав усіх своїх мудреців і магів, але ніхто з них не знав, що означає той сон, і нарешті слуга згадав про Йосипа. Він сказав: «Мені наснився сон у в'язниці два роки тому, і знайшовся чоловік, який зміг витлумачити його. Можливо, він зможе повісти і значення твого сну.» Цар послав за Йосипом, а коли той прибув, розповів йому сон. Йосип сказав: **"Я не можу тлумачити сні, але Бог може"**. Йосип розповів цареві, значення його сну. Він сказав: "У вас буде сім років щедрих врожаїв, але потім матимете сім років голоду. У роки достатку вам потрібно буде зібрати всю їжу, яку можете, і зберегти її, щоб мати що їсти в роки голоду."

Цар почув це і сказав: "Чи є ще хтось такий, як цей Йосип, що на ньому так перебуває дух Божий?" І цар поставив Йосипа відповідальним за збір і зберігання їжі, щоб підготуватися до голоду. Фактично, він зробив Йосипа другим по собі, і той командував усім Єгиптом. Протягом семи років Йосип зберігав провіант, а потім почався голод, саме так, як і передбачав Йосип.

Голод поширився за межі Єгипту і навіть досягнув батьківщини Йосипа, де жили його батько і брати. Незабаром у Якова і братів Йосипа скінчилася їжа. І сказав Яків: "Я чув, що в Єгипті є їжа". Він сказав братам йти до Єгипту за їжею, і вони пішли. Коли вони прибули, їх привели перед самого Йосипа. Коли їх привели до кімнати, Йосип одразу ж впізнав своїх братів, але вони не впізнали його, бо він був схожий на єгиптянина і розмовляв єгипетською мовою. Його брати двічі ходили до нього за їжею, і Йосип щоразу давав їм їжу. **Розмовляючи з ними, він запитав їх про те, звідки вони родом і як справи у їхнього батька, і під час розмови Йосип дуже розхвилювався.**¹ Коли вони прийшли вдруге, він вислав усіх слуг з кімнати, і почав плакати так голосно, що було чути на весь палац. Він повернувся обличчям до своїх братів і їхньою мовою сказав: "Це я, Йосип, той, кого ви продали в рабство. Я не помер."

Коли його брати впізнали Йосипа, то злякалися. Але Йосип сказав їм: **"Не бійтеся. Ви мали намір заподіяти мені шкоду. Але Бог використав те, що сталося, на добро. Не тільки для мене, але і для того, щоб багато інших людей могли бути врятовані.** Тепер поверніться в нашу країну, заберіть нашого батька, всі ваші сім'ї, і поверніться до Єгипту, щоб жити зі мною." Так і вчинили його брати—вони повернулися на батьківщину і сказали Якову: "Твій син живий." Вони повернулися до своїх сімей, збрали стада великої і малої худоби і перейшли до Єгипту, щоб жити з Йосипом.

> Повторіть з групою історію Йосипа, почавши її і запитавши: "Що сталося далі?" і дозвольте різним людям розповісти ті частини історії, які вони пам'ятають.

¹ Дуже важливо показувати, що люди з біблійних історій також плачуть і є проявляють емоційні реакції, щоб дати учасникам відчутти, що висловлювати емоції – це нормально і корисно.

> **Драматизуйте цю історію, сцена за сценою, попросивши учасників переказати її так, як вони її сприймають. На протязі розігрування історії, ви можете зупиняти дію в певних частинах і запитувати персонажів, що вони відчувають.**

> **Запитувати Йосипа, що він відчуває у важкі моменти історії, допомагає виявити різні емоції в самій історії. Запитуючи людину, яка грає Йосипа, що він/вона відчуває, запитайте групу: "Чи стикалися ви коли-небудь з подібними ситуаціями і почуттями у своєму житті? Як ви ставитеся до Йосипа?"**

> **Запитайте одну людину, чи може вона розповісти історію до кінця. Запевніть усіх, що група допомогатиме один одному, і нічого страшного, якщо під час переказу історії виникне необхідність попросити допомоги у групи.**

> **Поставте наступні 5 запитань²:**

- Що вам сподобалося у цій історії?
- Що вам важко прийняти в цій історії?
- Що ця історія говорить нам про Бога?
- Що ця історія розповідає нам про людей?
- Якщо ця історія правдива, як вона змінює ваше мислення? / Яким чином ця історія вплине на ваше життя цього тижня?

ЦІЛЮЩА ДІЯЛЬНІСТЬ

Заходи зцілення призначені для закріплення концепцій в історії або навмисної допомоги людям в опрацюванні своїх почуттів, прийнятті рішень рухатися вперед, або допомогти створити навколо себе спільноту зцілення. Кожен урок включає конкретну вправу на зцілення, за якою слідує можливість обговорити цю вправу з партнером. Обов'язково дайте людям зрозуміти, що ці заходи по зціленню важливі. Ви можете підкреслити це за допомогою простору, змінивши положення в кімнаті або перейшовши в іншу її частину. Координатори також повинні брати участь у кожній вправі зцілення разом з групою.

Вступ до першої вправи зцілення

Ця вправа створює основу для успішних груп зцілення, оскільки люди зобов'язуються йти поруч один з одним на шляху до зцілення.

Пам'ятаєте «чарівні креми» і як вони були не в змозі допомогти? Які основні правила ви хотіли б мати в цій групі, під час наших щотижневих зустрічей? *(Переконайтеся, що наступні правила включають групові зобов'язання в тій чи іншій формі.)*

- Те, що сказано в групі, залишається в групі - будьте людиною, що вміє берегти таємниці. У деяких культурах для цього потрібен культурно відповідний приклад. Наприклад, вам може знадобитися сказати: «Нікому не розповідайте чужу історію».

---

² Ці питання дійсно є «категоріями питань». Ви можете таким чином сформулювати запитання, щоб ваша аудиторія краще їх розуміла. Наприклад, останнє питання можна задати декількома різними способами, включаючи: Чи є в історії щось, чому я маю підкоритися? Як ця історія змінює ваше життя або ваші дії на цьому тижні? Оскільки ця історія правдива, що вам потрібно відкорегувати у своєму житті? Найголовніше, щоб відповідь була конкретною і особистою.

- Ми тут для того, щоб слухати, а не давати поради.

Сьогодні ми дізналися про подорож, яка веде нас через три села: Гнів і заперечення, Безнадія і, нарешті, Нові початки. Ми також дізналися, що станемо іншою людиною, коли досягнемо цього третього села, і що у нас можуть залишитися шрами від серцевих ран. Як би для вас виглядало те, що ви добралися до села Нових початків? Що б з вами трапилося в цьому селі? Намалюйте малюнок або карту з сіл, особливо уявляючи, яким буде для вас це третє село, село Нових початків. Вона може включати в себе такі речі, як сміх в колі друзів, сон вночі без кошмарів або праця на улюбленій роботі.

Огляд діяльності зцілення: Після завершення вправи перейдіть у свою малу групу або розділіться на малі групи і обговоріть свій малюнок/карту. Якщо ви не хочете говорити про те, що саме намалювали, обговоріть, процес малювання самої картини/карти (тобто, їм не потрібно обговорювати сам малюнок/карту, але вони можуть обговорити свої відчуття під час малювання/створення свого малюнку). Не змушуйте ділитися/говорити того, хто цього робити не хоче.

3. Погляд вперед

Нагадування про бачення

Чи можливо, щоб ми могли побачити речі так, як їх бачив Йосип, коли сказав тим, хто завдав йому болю: "Не бійтеся. Ви мали намір заподіяти мені шкоду, але Бог використав те, що сталося, на добро – не тільки для мене, але й для того, щоб багато інших людей могли бути врятовані».

Люди

Подумайте про когось у вашому житті, кому було б корисно почути цю історію про Йосипа.

Попрактикуйтеся в історії Йосипа

Як ви думаєте, чи могли б ви розповісти цю історію комусь іншому? Кому б ви її розповіли? Практикуючи цю історію, подумайте про людину, якій би було корисно її почути.

> **Поверніть групу до історії Йосипа, почавши розповідь і запитавши: «Що сталося далі?»- заохочуючи різних людей розповідати частини історії, які вони пам'ятають. Потім попросіть учасників розділитися на двійки або трійки і попрактикуватися розповідати історію і ставити запитання одне одному.**

> **Перегляньте, що було зроблено на цій сесії.**

Молитва/налагодження

> > **Під час розповіді історії, подумайте про те, щоб зробити один маленький вчинок доброти для людини, якій ви оповідаєте історію, а потім поговоріть про це. Можливо це буде допомога особі у несінні важкого тягаря, або вислухати її, або принести пляшку води – все, що завгодно, щоб показати доброту і акт Божої любові до когось.**

Моліться за наступний тиждень і за людей, які почують цю історію.

Сеанс 2

Погляд
назад

Слухання
драми
—
слухання

Погляд угору
ІСТОРІЯ

Творіння

Погляд
вперед

Бачення
—

Люди
—

Практика
—

Молитва

I. Погляд назад

- **Поклоніння** (якщо доречно)
- Як пройшов ваш тиждень?
- Як все пройшло, стосовно розповіді історії про Йосипа?
- Моліться одне за одного і за тих, хто чув цю історію.

Вчимося слухати—Скетч для аудіюванняiv

> Цей скетч не обов'язково повинен бути поставлений за сценарієм, тому що ми всі бачили таких «слухачів» раніше і, ймовірно, самі часом були такими. Ви можете задіяти волонтерів і розіграти цю сценку перед сеансом. Може бути важко знайти достатньо людей, щоб зіграти кожну з ролей, тому, якщо вийде саме так, просто використовуйте двох людей; один буде людиною, яка переживає важкий час, а інший представлятиме слухачів. Друга особа може носити різні шарфи, капелюшки тощо, та приходити і йти зі «сцени», щоб показати, що вона представляє різних людей. Деякі з різних типів слухачів також можна об'єднати в один; однак переконайтеся, що хороший слухач відрізняється від інших і його можна чітко розпізнати. Хороший слухач повинен бути останнім слухачем в сценці.

Вступ: Слухання – це навичка, і, як і інші навички, є тим, що нам потрібно практикувати, щоб навчитися робити це добре. Більшість людей думають, що вони хороші слухачі, але всі ми маємо погані звички, які заважають нам слухати, і часто ми навіть не усвідомлюємо, що маємо таку проблему! Думайте про розмови як про зосередженість на «я», «ми» або «ви». Найбільш поширеними є цілеспрямовані розмови типу «ми»; вони є збалансованими у спілкуванні між двома людьми, і більшість людей добре справляються з таким типом розмови. Розмови, що зосереджені навколо «Я» і «Ти» приділяють увагу тільки одній людині; Розмова ж, що зосереджена на "Ви" - це навичка, яку ми збираємося опанувати і практикувати, тому що вона є найскладнішою.

Актори

Одна людина переживає важкі часи. Ця людина повинна сидіти в кріслі з порожнім стільцем поруч. Кожен слухач повинен підійти, сісти поруч і почати розмову. Людина повинна розповісти коротку історію своїх труднощів або трагедії.

Кілька інших «слухачів». Кожен слухач по черзі приходить послухати, і в процесі він повинен запитати: «Що не так/що трапилось?»,- а потім продовжувати діяти відповідно до сценарію свого персонажу, описаного нижче.

- **Зайнятий** — приймає сторонні телефонні дзвінки, не слухає, завжди відволікається на цікавеньке вбрання, що надіте на іншій особі, або на щось у навколишньому середовищі.

- **Той, хто дає пораду** — каже щось на кшталт: «Ви повинні зробити це...» "Якщо ви просто зробите це... Все буде добре".
- **«Мої проблеми більші за ваші». "Якщо ви думаєте, що у вас велика проблема, то послухайте мене....!"**— Цей слухач повинен скаржитися на своє власне життя у порівнянні з життям головного персонажа сценки.
- **Надмірно духовний** — Цей слухач повинен говорити про те, що потрібно завжди бути вдячним і прославляти Бога! «Просто моліться Богу, і все буде добре». «Якщо ти просто будеш завжди радіти, все буде добре». «Завжди будь вдячний за все!»
- **Допитливий** — Цей слухач хоче отримати всю інформацію, а потім дзвонить іншим друзям, щоб розповісти їм про проблему (на очах людини!).
- **Осудний** — Цей слухач радить попросити прощення, позбутися гріха, повернутися до Бога.
- **Дерев'яний** — Цей слухач сидить і дивиться на людину, не рухаючись, не розмовляючи і взагалі не виявляючи ніякої реакції на історію, яку та розповідає.
- **Хороший слухач** — дивиться на людину, киває головою, не перебиваючи, задає лише три запитання (написані нижче), і в кінці пропонує повернутися і поговорити більше, або, можливо, навіть помолитися з людиною, якщо це доречно.
  - *Що трапилося?*
  - *Що ви відчували?*
  - *Що було для вас найскладнішим?»*

> Розберіть сценку: Запитайте людину, яка мала проблему, що вона відчувала з кожним типом «слухачів». Поговоріть про різні типи представлених слухачів. Попросіть навести приклади того, чому членам групи важко бути хорошим слухачем (тобто вести з кимось зосереджену розмову на «Ви»).

Приклади перешкод для гарного слухання:

- Страх незнання що говорити в такій ситуації
- Недостатньо часу на слухання
- Я не в настрої слухати
- Боюся, що не зможу вирішити проблему
- Боюся, що зроблю людину ще більше засмученою
- Розмова займе занадто багато часу
- Слухання може засмутити мене і я почуватимуся погано
- Людині ліпше звернутися до якогось професіонала, а не до мене.

Як хороший слухач зі сценки допоміг людині, яку він/вона слухав? Запитайте людину, яка зіграла хорошого слухача, що він/вона відчував, слухаючи.

Відданість один одному:

Пам'ятаєте минулого разу ми згадували кілька правил, обов'язкових для набуття членства в групі?

- Те, що сказано в групі, залишається в групі - будьте людиною, що вміє берегти таємниці.
- Ми тут для того, щоб слухати, а не давати поради.

Цей скетч показав нам, чому ці правила важливі. Якби вирішення проблеми було так само просто, як дати невелику пораду, ви б вже одужали і вас би тут не було. Нам потрібно надати одне одному можливість пройти цю подорож. Ми всі різні—нам усім потрібно йти своїм власним шляхом.

Чи є якісь інші правила, які ви хотіли б мати на наших щотижневих зустрічах?

Кожна людина говорить/повторює цю обіцянку присутнім (включаючи будь-які інші правила, які вирішує група) хором, індивідуально або в парах: Ми нікому не розкажемо почуту історію. *Ми слухатимемо один одного і не будемо давати поради.*

Практика вислуховування

Пам'ятаєте початок нашої історії про Йосипа? Справи йшли у нього добре. У нього з батьком були люблячі стосунки—він бачив сні від Бога про своє життя. Ви пам'ятаєте часи, коли у вас все було добре? Давайте розбіймося на пари і поділимося один з одним про час у нашому житті, коли все було добре.

Бажано дати парам певний час, щоб кожна особа в парі могла поділитися. Залежно від вашої культури та теми цей час може коливатися від 5 до 15 хвилин на особу, після чого потрібно попросити учасників перейти до іншої особи. Не дозволяйте цьому часу тривати занадто довго, тому що дуже важливо приділити достатньо часу розділам сеансу «Погляд угору» та «Погляд уперед».

> Обговоріть основні правила часу спілкування. Слухач може поставити лише три запитання, щоб допомогти дискусії.

- Що сталося? Або що було далі? (щоб продовжити розмову)
- Що ви відчували?
- Що було найважчим?—Або Що було найкращим?

> Після того як пари поділяться один з одним, обговоріть досвід у великій групі.

- Що ви відчували, коли виступали в ролі слухача? Вам було важко обмежити свої відповіді цими запитаннями? (Якщо учасникам важко завершити розмову у ролі слухача, дайте їм можливість сказати: «Чи можу я повернутися пізніше і поговорити з вами ще?» Вони також можуть запропонувати людині помолитися, якщо молитва не перетворюється в монолог поради!)
- Яке було відчуття, коли вас вислуховували? Що робив ваш слухач, щоб ви почувалися невимушено?

2. ПОГЛЯД УГОРУ

Чи можу я розповісти вам історію про те, як усе в цьому світі починалося добре? Саме таким Бог задумав світ...

> Розкажіть історію сотворіння двічі

Сотворіння — Буття 1–2

Спочатку був Бог, і був тільки Бог. **Бог заговорив. Коли він це зробив, він створив світ і все в ньому — все, що ми можемо бачити, і все, що не можемо бачити.** Він проговорив і створив світло, і сонце, і місяць, і зірки. Він сказав, і створилася суша і вода. Він продовжив говорити, і створилися птахи повітря, і риби моря, і всі рослини, які росли на суші.³

І сказав Він, і створилися усі створіння земні. Бог подивився на все, що він зробив, і сказав: "Це добре".

Тоді Бог створив особливе творіння — чоловіків і жінок — і Він створив їх схожими на Себе. Ось як він це зробив: він взяв трохи порошку земного і сформував його в людину. І вдихнув Бог духа в людину, і вона ожила.* Бог помістив чоловіка в особливий сад, який він приготував саме для нього. Він наказав чоловікові доглядати за садом. Він сказав: "Посеред саду є два дерева—дерево, яке дає життя, і дерево, яке дає знання про добро і зло. Ти можеш їсти з усіх дерев у саду, але якщо ти з'їси від дерева, яке дає пізнання про добро і зло, ти помреш."

І тоді Бог побачив, що чоловік був сам, і сказав: «Це не добре». Отже, він занурив його в глибокий сон і взяв ребро з боку чоловіка, і він створив жінку з цього ребра. Коли він привів жінку до чоловіка,* чоловік подивився на неї і сказав: «Ого! Вона така ж, як і я". **І чоловік і жінка щасливо жили в саду разом з Богом.* Вони були голі, але не соромилися.** Бог благословив їх і наказав їм наповнювати землю і піклуватися про неї. Бог подивився на все, що він зробив, і сказав: **«Це дуже добре».*** Бог створив усе за шість днів, тому Він зробив сьомий день особливим днем, посвяченим лише для Себе.

> Зверніться з групою назад до історії, починаючи переповідати та запитувати: «Що сталося далі?» дозволяючи різним людям розповідати частини історії по пам'яті.

> Драматизуйте цю історію, сцена за сценою. Група може розігравати історію від імені однієї особи, або кожен член групи може вимовляти репліки свого героя. Не варто переривати акторську гру. Попросіть учасників розіграти ту саму сценку вдруге, але цього разу без слів. Вони повинні лише виконувати пантоміму. Поясніть їм, що ви зупинятимете дію на значущих моментах. У ці важливі моменти (ідеї див. нижче) зупиніть акторів і запитайте: «Що відбувалося в цей момент історії?» і: «Що ви як [ім'я персонажа] відчували на цьому етапі розвитку історії?».

Після кожного акту ви також можете запитати: «Що ви побачили в цій сценці?» або «Що ви відчували, граючи такого-то персонажа?» Важливо дати можливість учасникам відчувати емоції героїв історії.

*Можете зупиняти гру акторів в запропоновані моменти під час сценки і запитати кожного персонажа, що він або вона відчуває...

³ Не обов'язково розповідати про порядок створення світу послідовно, якщо ваша розповідь не натякає на іншу послідовність.

- Бог вдихнув у людину дух життя, і вона ожила.
- Бог приводить жінку до чоловіка.
- Чоловік і жінка жили в саду разом з Богом
- Після того, як Бог створив усе, він сказав: «Це дуже добре.»

> Запитайте, чи може одна людина розповісти історію від початку до кінця. Запевніть усіх, що члени групи будуть допомагати один одному, і це нормально, якщо ви, переказуючи історію, попросите допомоги в групі.

> Поставте наступні 5 запитань

- Що вам сподобалось в історії?
- Що вам важко прийняти в цій історії?
- Що ця історія розкажує нам про Бога? (Переконайтеся, що вони конкретно говорять про Божу любов до людей.)
- Що ця історія розповідає нам про стосунки людей з Богом? З природою? Один з одним?
- Якщо ця історія правдива, як вона змінює ваше мислення? / Яким чином ця історія вплине на ваше життя цього тижня?

ЦІЛЮЩА ДІЯЛЬНІСТЬ

Заходи зцілення призначені для закріплення концепцій в історії або навмисної допомоги людям в опрацюванні своїх почуттів, прийнятті рішень рухатися вперед, або допомогти створити навколо себе спільноту зцілення. Кожен урок включає конкретну вправу на зцілення, за якою слідує можливість обговорити цю вправу з партнером. Обов'язково дайте людям зрозуміти, що ці заходи по зціленню важливі. Ви можете підкреслити це за допомогою простору, змінивши положення в кімнаті або перейшовши в іншу її частину. Координатори також повинні брати участь у кожній вправі зцілення разом з групою.

Пісня:^{vi} *Весела робота в групі - це чудовий спосіб створити спільноту та зосередитися на чомусь прекрасному разом.*

Складіть пісню про Божу любов на основі історії. Ви можете зробити це в менших групах, або як одна велика група, якщо вас не більше 6 осіб. Ви будете виконувати пісні одне для одного і використовувати їх протягом наступних тижнів під час поклоніння на початку кожної сесії. Щоб створити пісню, ви можете розповісти всю історію, або вибрати один куплет, який, на вашу думку, є ключовим, або можете створити пісню навколо теми з історії. Ви можете створити власну мелодію або використати мелодію, яку ви вже знаєте.

Огляд діяльності зцілення: Завершивши пісню, перейдіть у свою малу групу або розділіться на декількох осіб і обговоріть, як вам працювалося разом в групі при роботі над створенням пісні. *Не змушуйте говорити того, хто цього не хоче.*

3. ПОГЛЯД ВПЕРЕД

Нагадування про бачення

Чи можливо, щоб ми могли побачити речі так, як їх бачив Йосип, коли сказав тим, хто завдав йому болю: "Не бійтеся. Ви мали намір заподіяти мені шкоду, але Бог використав те, що сталося, на добро – не тільки для мене, але й для того, щоб багато інших людей могли бути врятовані».

Люди

Подумайте про когось у вашому житті, кому було б корисно почути цю історію про творіння.

Попрактикуйтеся в історії про створіння

Як ви думаєте, чи могли б ви розповісти цю історію комусь іншому? Кому б ви її розповіли? Практикуючи цю історію, подумайте про людину, якій би було корисно її почути.

> **Попросіть учасників розділитися на двійки або трійки і попрактикуватися розповідати історію і ставити запитання одне одному. Ви також можете попросити їх згадати запитання для слухання з розділу «Погляд назад» і нагадати їм, що вони також можуть потренуватися використовувати його (запитання) та під час слухання цього тижня.**

> **Повторіть сеанси 1-2.**

Молитва/налагодження

> **Під час розповіді історії, подумайте про те, щоб зробити один маленький вчинок доброти для людини, якій ви оповідаєте історію, а потім поговоріть про це. Можливо це буде допомога особі у несінні важкого тягаря, або вислухати її, або принести пляшку води – все, що завгодно, щоб показати доброту і акт Божої любові до когось.**

Моліться за наступний тиждень і за людей, які почують цю історію.

Сеанс 3

Погляд
назад

Слухання

Погляд угору
ІСТОРІЯ

Падіння/
обітниця

Погляд
вперед

Бачення

Люди

Практика

Молитва

1. ПОГЛЯД НАЗАД

- **Поклоніння**—заспівайте пісню з сеансу 2 (якщо доречно)
- Як пройшов ваш тиждень?
- Як все пройшло, стосовно розповіді історії про Творіння?
- Моліться одне за одного і за тих, хто чув цю історію.

Практика слухання

Пам'ятаєте на минулому тижні ми дізналися про хороше і погане слухання? Згадайте минулий тиждень – чи можете ви навести кілька прикладів хорошого і поганого слухання, говорячи про себе, або про інших?

Одного разу Йосип йде провідати своїх братів, які пасуть овець свого батька. Коли брати бачать його здалеку, вони обговорюють, своє негативне відношення до Йосипа. Вони вирішують завдати йому шкоди, і справи Йосипа раптово погіршуються. Всі ми переживаємо подібні часи. Сьогодні ми поговоримо про один з таких випадків. Давайте об'єднаємося в пари та поділимося історією про випадок, коли у вас чи когось із ваших знайомих справи зіпсувалися.

> Обговоріть основні правила часу спілкування. Слухач може поставити лише три запитання, щоб допомогти дискусії.

- Що трапилося? Або: Що трапилося потім? (щоб продовжити розмову)
- Що ви відчували?
- Що було для вас найскладнішим?

> Після того як пари поділяться один з одним, обговоріть досвід у великій групі. Як ви почувалися у ролі слухача? Що ви відчували, розповідаючи свою історію?

Якщо учасники запитують, чому слухачі можуть поставити лише три запитання, нагадайте їм, що наша задача - допомогти іншій людині говорити. Чим більше ми задаємо питань, тим більш вишукано починаємо направляти напрямок розмови. Однак, оскільки людина, що веде монолог, відчуває більше свободи говорити, вона може рухатися в тому напрямку, у якому її веде серце. Часто несподіване зцілення настає, коли розмова ведеться у напрямку, про який вони навіть не усвідомлювали.

2. ПОГЛЯД УГОРУ

Чи можу я розповісти вам історію про те, як на землі все почало псуватися? Так у світ увійшли страждання, біль і непослух людей.

> Розкажіть історію про гріхопадіння/обітницю двічі.

Гріхопадіння/Обітниця — Буття 3, Ісая 53

Змій був найхитрішим з усіх тварин, створених Богом. **Сатана увійшов у змія.** Одного разу змії потрапив до саду, де перебувала жінка. Він сказав: "Чи правда, що Бог сказав вам не їсти з жодного дерева в саду?" Жінка сказала: "Ні, це неправда. Ми можемо їсти з усіх дерев у саду, крім дерева, яке дає знання про добро і зло. Якщо ми будемо їсти з цього дерева, ми помremo." "О, ти не помреш,—сказав змії,— але знає Бог, що якщо ти скуштуєш плід з цього дерева, то станеш як Бог". Жінка подивилася на дерево – плоди виглядали дуже гарними, і їй хотілося трохи цієї мудрості. Тож вона взяла шматочок плоду, з'їла його і дала чоловікові, **який був з нею**, і він також їв.

Щойно вони відкусили від плоду, у них повідкривалися очі і **вони зрозуміли, що голі, і їм стало соромно.** Вони назбирали листя, щоб укрити свою наготу.* Пізніше того вечора, коли Бог, як завжди, прийшов поговорити, вони почули, як Він йде, і побігли ховатися. Бог увійшов у сад і сказав: "Де ти?" Чоловік відповів: «Я тут, ховаюся. Я злякався ". Бог сказав: «Чого ти боїшся? Ви їли плоди з дерева, з якого я сказав вам не їсти?»* Чоловік сказав: «Це жінка, яку ти мені дав! Вона дала мені плід, і я з'їв».* Бог повернувся до жінки і сказав: «Що це ти зробила?» Жінка сказала: "Це був змії. Він обдурив мене." **Відтоді все змінилося: біль, страждання та смерть увійшли у світ. Земля стала складним місцем для життя. Виникла напруженість, звинувачення і розрив у відносинах людей один з одним, особливо у відносинах між чоловіками і жінками.**

Відносини людей з Богом були порушені. Бог побачив, що листя було недостатньо, щоб людям покрити свої тіла, тому Він забив одну з тварин, яких Він створив, і зробив їм одяг зі шкур тварин.* Тоді Він подумав: "А що, якщо вони з'їдять плід з дерева, що дає життя, і житимуть в такому стані вічно?" Тож Він вивів чоловіка і жінку з саду і поставив варту перед входом до саду, щоб вони більше не могли повернутися.*

У чоловіка і жінки з'явилися діти, а у їхніх дітей народилися свої діти, і незабаром земля наповнилася людьми. **Але відносини людей з Богом все ще були порушені. Їх відносини один з одним також були зруйновані. Їхнє життя було дуже важким. Вони все ще не слухалися Бога і все ще страждали.** Але Бог не забував Своїх людей, любив їх і мав план повернути їх до Себе. Бог звістив людям про Свій план, надсилаючи їм послання через Своїх пророків. Бог сказав: "Я збираюся послати вам Спасителя, **Який ніколи не зробить нічого поганого—Він є досконалий.** Але попри це люди зневажать й відкинуть Його. **Вони змусять його страждати, і, нарешті, втрачуть Його. Коли це станеться, Він візьме на себе всі ваші страждання і ваш непослух. Він помре за ваш непослух. Але Він повернеться до життя! Завдяки подвигу цього Спасителя за вас, Він уможливить для вас правильні взаємовідносини з Богом.** Це була добра новина для людей, і вони з нетерпінням чекали Спасителя, якого Бог обіцяв послати.

> Зверніться з групою назад до історії, починаючи переповідати та запитувати: «Що сталося далі?» дозволяючи різним людям розповідати частини історії по пам'яті.

> **Драматизуйте цю історію, сцена за сценою.** Група може розігравати історію від імені однієї особи, або кожен член групи може вимовляти репліки свого героя. Не варто переривати акторську гру. Попросіть учасників розіграти ту саму сценку вдруге, але цього разу без слів. Вони повинні лише виконувати пантоміму. Поясніть їм, що ви зупинятимете дію на значущих моментах. У ці важливі моменти (ідеї див. нижче) зупиніть акторів і запитайте: «Що відбувалося в цей момент історії?» і: «Що ви як [ім'я персонажа] відчували на цьому етапі розвитку історії?» Після кожного акту ви також можете запитати: «Що ви побачили в цій сценці?» або «Що ви відчували, граючи такого-то персонажа?» **Важливо дати можливість учасникам відчувати емоції героїв історії.**

*Можете зупиняти гру акторів в запропоновані моменти під час сценки і запитати кожного персонажа, що він або вона відчуває...

- запитайте Адама і Єву на початку, до появи змія, як у них справи в саду
- запитайте Адама, коли Бог говорить з ним: "Що ти відчуваєш?"
- запитайте Єву, коли Адам звинувачує її: "Що ти відчуваєш?"
- запитайте Бога, коли він забиває тварину: «Що ти відчуваєш?»
- запитайте Адама і Єву, коли Бог одягає їх: «Що ви відчуваєте?»
- запитайте Адама і Єву, коли Бог відсилає їх із саду: «Що ви відчуваєте?» *Поставте Богові те саме запитання.*

> **Запитайте, чи може одна людина розповісти історію від початку до кінця. Запевніть усіх, що члени групи будуть допомагати один одному, і це нормально, якщо ви, переказуючи історію, попросите допомоги в групі.**

> **Поставте наступні 5 запитань**

- Що вам сподобалось в історії?
- Що вам важко прийняти в цій історії?
- Що ця історія розказує нам про Бога? (Переконайтеся, що вони конкретно говорять про Божу любов до людей.)
- Що ця історія розповідає нам про стосунки людей з Богом? З природою? Один з одним?
- Якщо ця історія правдива, як вона змінює ваше мислення? / Яким чином ця історія вплине на ваше життя цього тижня?

ЦІЛЮЩА ДІЯЛЬНІСТЬ

Заходи зцілення призначені для закріплення концепцій в історії або навмисної допомоги людям в опрацюванні своїх почуттів, прийнятті рішень рухатися вперед, або допомогти створити навколо себе спільноту зцілення. Кожен урок включає конкретну вправу на зцілення, за якою слідує можливість обговорити цю вправу з партнером. **Обов'язково дайте людям зрозуміти, що ці заходи по зціленню важливі. Ви можете підкреслити це за допомогою простору, змінивши положення в кімнаті або перейшовши в іншу її частину. Координатори також повинні брати участь у кожній вправі зцілення разом з групою.**

Визнання болю/серцевої рани або перешкоди Богіві:^{viii} Визначення нашого болю/серцевої рани є важливим кроком до зцілення, тому що це може бути бар'єром між нами та Богом. Рани нашого

серця можуть походити від страждань, які ми пережили, або від гріха, який ми вчинили. Часто ми просто не відчуваємо близькості до Бога або миру в серці, але навіть не розуміємо чому. Зупинитися на мить, попросити Бога показати нам нашу рану серця та визначити її — це перший крок у її лікуванні.

Що ми побачили в цій історії про те, як зло увійшло у світ? (Через сатану і через наші власні погані рішення і непослух) Якими були наслідки того зла, що увійшло? (страждання і гріх) Біль від наших страждань і гріхів може створити бар'єр між нами та Богом. Проведіть час, просячи Бога показати вам біль у серці, гріх або щось, що, на вашу думку, є перешкодою між вами і ним.

Намалюйте його. Якщо вашій групі важко або неприємно малювати, або якщо вони не можуть відтворити це у своїй обстановці, попросіть їх виділити час на молитву, а потім вийти на вулицю і знайти палицю, камінь, листок або іншу природну річ, яка б символізувала їхній біль. У таких регіонах, як Південна Азія, намалювати малюнок може бути складно, але жінки можуть намалювати малюнок хною на власній руці або на руці з трафаретом.

Огляд діяльності зцілення: Після завершення вправи перейдіть у свою малу групу або розділіться на малі групи і обговоріть свій малюнок. Якщо ви не хочете говорити про те, що саме намалювали, обговоріть, процес малювання самої картини (тобто, їм не потрібно обговорювати сам малюнок, але вони можуть обговорити свої відчуття під час малювання/створення свого малюнку). Не змушуйте ділитися/говорити того, хто цього робити не хоче.

3. ПОГЛЯД ВПЕРЕД

Нагадування про бачення

Чи можливо, щоб ми могли побачити речі так, як їх бачив Йосип, коли сказав тим, хто завдав йому болю: "Не бійтеся. Ви мали намір заподіяти мені шкоду, але Бог використав те, що сталося, на добро – не тільки для мене, але й для того, щоб багато інших людей могли бути врятовані».

Люди

Подумайте про когось у вашому житті, кому було б корисно почути цю історію про гріхопадіння.

Відпрацюйте історію гріхопадіння/обітниці

Як ви думаєте, чи могли б ви розповісти цю історію комусь іншому? Кому б ви її розповіли? Практикуючи цю історію, подумайте про людину, якій би було корисно її почути.

> **Попросіть учасників розділитися на двійки або трійки і попрактикуватися розповідати історію і ставити запитання одне одному. Ви також можете попросити їх згадати запитання для слухання з розділу «Погляд назад» і нагадати їм, що вони також можуть потренуватися використовувати їх (запитання) та під час слухання цього тижня.**

> **Повторіть сеанси 1-3**

Молитва/налагодження

> Під час розповіді історії, подумайте про те, щоб зробити один маленький вчинок доброти для людини, якій ви оповідаєте історію, а потім поговоріть про це. Можливо це буде допомога особі у несінні важкого тягаря, або вислухати її, або принести пляшку води – все, що завгодно, щоб показати доброту і акт Божої любові до когось.

Моліться за наступний тиждень і за людей, які почують цю історію.

Сеанс 4

Погляд
назад

Слухання

Погляд угору
ІСТОРІЯ

жінка з
кровотечею

Погляд
вперед

Бачення

Люди

Практика

Молитва

1. ПОГЛЯД НАЗАД

- **Поклоніння** — заспівайте пісню з сеансу 2 (якщо доречно)
- Як пройшов ваш тиждень?
- Як все пройшло, стосовно розповіді історії про грихопадіння/обітницю?
- Моліться одне за одного і за тих, хто чув цю історію.

Практика слухання

Пам'ятаєте на минулому тижні ми дізналися про хороше і погане слухання? Згадайте минулий тиждень – чи можете ви навести кілька прикладів хорошого і поганого слухання, говорячи про себе, або про інших?

Йосип перебуває у в'язниці разом з іншими чоловіками, тому що його несправедливо звинуватили. Перебуваючи там, один з в'язнів звертається до Йосипа по допомогу, оскільки йому приснився сон. Йосип тлумачить сон чоловіка і каже, що той буде відновлений на своїй посаді в домі царя. Добре, коли ми опиняємося в біді, звертатися по допомогу. Давайте поговоримо в парах про випадок, коли ви до когось звернулися, або хтось звернувся до вас по допомогу у важкий час, і вам або іншій людині допомогли.

> Обговоріть основні правила часу спілкування. Слухач може поставити лише три запитання, щоб допомогти дискусії.

- Що трапилося? Або: Що трапилося потім? (щоб продовжити розмову)
- Що ви відчували?
- Що було для вас найскладнішим?

> Після того як пари поділяться один з одним, обговоріть досвід у великій групі. Як ви почувалися у ролі слухача? Що ви відчували, розповідаючи свою історію?

2. ПОГЛЯД УГОРУ

Дозвольте розповісти вам історію про іншу людину, яка звернулася за допомогою?

> Двічі розкажіть історію жінки, що страждала на кровотечу.

Жінка, що страждала на кровотечу — Марк 5

Бог дійсно послав Свого обіцяного Спасителя, Ісуса. **Ісус довів, що саме Він прийде і візьме на Себе весь наш біль і всі наші гріхи.**

Одного разу Ісус був у місті, і величезний натовп людей йшов за ним. У натовпі була **людина, положення якої в місті було дійсно важливим**. Цей чоловік підійшов до Ісуса і впав до його ніг. Він сказав: "Ісусе, моя дочка вдома хвора. Вона помирає. Але я знаю, що якщо Ти прийдеш і покладеш на неї руки, вона одужає". Ісус пішов за ним до його оселі.

Але натовп продовжував слідувати за Ісусом вузькими вуличками. Також в тому натовпі була жінка, яка дванадцять років страждала на кровотечу. Ніщо з того, що вона робила для лікування, не допомогло. Вона ходила до кожного лікаря, якого могла знайти. Вона витратила всі свої гроші, але її проблема тільки погіршувалася. Почувши, що Ісус був у місті, вона подумала про себе: «Якщо я зможу піти і навіть просто доторкнутися до подолу Його одягу, я знаю, що отримаю зцілення». Отже, вона пробралася крізь натовп,* простягла руку і торкнулася подолу Його одягу. Як тільки вона **це зробила**, то відчула, що зцілилася. Ісус також зрозумів, що Божа сила, яка була в Ньому, зцілила когось.

Він озирнувся навколо і сказав: "Хто мене торкнувся?" Його послідовники, які були з ним, сказали: "Ісусе, всі торкаються Тебе". Але Ісус продовжував озиратися навколо.* Жінка знала, що Він говорить про неї, і тому підійшла до Нього і впала до Його ніг, тремтячи від страху. Потім **вона розповіла Йому свою історію**. Ісус подивився на неї і сказав: **«О дочко, це твоя віра в Мене відновила тебе.⁴ Йди з миром. Твої страждання скінчилися»**.*

> Зверніться з групою назад до історії, починаючи переповідати та запитувати: «Що сталося далі?» дозволяючи різним людям розповідати частини історії по пам'яті.

> Драматизуйте цю історію, сцена за сценою. Група може розіграти історію від імені однієї особи, або кожен член групи може вимовляти репліки свого героя. Не варто переривати акторську гру. Попросіть учасників розіграти ту саму сценку вдруге, але цього разу без слів. Вони повинні лише виконувати пантоміму. Поясніть їм, що ви зупинятимете дію на значущих моментах. У ці важливі моменти (ідеї див. нижче) зупиніть акторів і запитайте: «Що відбувалося в цей момент історії?» і: «Що ви як [ім'я персонажа] відчували на цьому етапі розвитку історії?» Після кожного акту ви також можете запитати: «Що ви побачили в цій сценці?» або «Що ви відчували, граючи такого-то персонажа?» Важливо дати можливість учасникам відчувати емоції героїв історії.

*Можете зупинити гру акторів в запропоновані моменти під час сценки і запитати кожного персонажа, що він або вона відчуває...

- Як жінка пробирається через натовп
- Коли Ісус озирється навколо, шукаючи людину, яка доторкнулася до нього (Не забудьте також запитати поважного чоловіка, який веде Ісуса до свого дому).

⁴ Ми використали цілісне значення грецького слова, яке ми часто перекладаємо «зцілювати». Повний сенс включає в себе відчуття повноти. У цій історії ми бачимо, що Ісус відновлює здоров'я жінки, але, що не менш важливо, він відновлює її статус у суспільстві та стосунки як дочки з Богом.

- Після того, як Ісус розмовляє з жінкою

> Запитайте, чи може одна людина розповісти історію від початку до кінця. Запевніть усіх, що члени групи будуть допомагати один одному, і це нормально, якщо ви, переказуючи історію, попросите допомоги в групі.

> Поставте наступні 5 запитань

- Що вам сподобалося в історії?
- Що вам важко прийняти в цій історії?
- Що ви дізнаєтеся про Ісуса з цієї історії? (Якщо цього не буде в обговоренні, нагадайте їм, що Ісус знайшов час, щоб зупинитися і послухати історію жінки.)
- Що ви дізнаєтеся про людей у цій історії? (Існують фізичні та емоційні труднощі для любини, котру вважають нечистим вигнанцем. Нагадайте їм про відмінності/подібності між фізичними та серцевими ранами.)
- Якщо ця історія правдива, як вона змінює ваше мислення? / Яким чином ця історія вплине на ваше життя цього тижня?

ЦІЛЮЩА ДІЯЛЬНІСТЬ

Заходи зцілення призначені для закріплення концепцій в історії або навмисної допомоги людям в опрацюванні своїх почуттів, прийнятті рішень рухатися вперед, або допомогти створити навколо себе спільноту зцілення. Кожен урок включає конкретну вправу на зцілення, за якою слідує можливість обговорити цю вправу з партнером. Обов'язково дайте людям зрозуміти, що ці заходи по зціленню важливі. Ви можете підкреслити це за допомогою простору, змінивши положення в кімнаті або перейшовши в іншу її частину. **Координатори також повинні брати участь у кожній вправі зцілення разом з групою.**

Візуалізація історії: Перегляд історії з позиції одного з персонажів дозволяє нам відчувати емоції історії та пережити любов Ісуса у більш особистий спосіб. Коли ця жінка розповідає Ісусу свою історію і коли Ісус її зцілює, ми можемо почати розуміти, що також можемо розповісти Ісусу наші історії, і Він може зцілити нас. Навіть чоловік може розглянути цю історію, як чоловік, просто уявивши себе на місці жінки.

> Розкажіть історію ще раз як її візуалізацію. Попросіть учасників заплющити очі (або подивитися вниз, якщо це доцільніше) і уявити, що вони проходять через цю історію як хвора людина. Розкажіть історію, зупиняючись у відповідні моменти, щоб дозволити слухачам досягнути чуттєвий вплив історії. Не бійтеся тиші — рухайтесь повільно, щоб учасники добре її відчували. Нижче наведено один із прикладів того, як це зробити...

Бог дійсно послав Свого обіцяного Спасителя, Ісуса. Ісус довів, що Він є Тим, Хто має прийти і взяти на Себе всі наші страждання і всі наші гріхи. Уявіть, що ви хвора людина: ви хворі вже 12 років - ви ослабли, втомлені і самотні. Ніхто не хоче мати таку людину поруч себе. Ви відвідали всіх лікарів, яких знали. Ви витратили всі свої гроші. Загляньте всередину гаманця/портмоне і покажіть порожнечу. Що людина відчуває не маючи грошей? Як це – бути фізично слабким?...

- І тут ви почули, що Ісус приходить до міста. Ви думаєте: «Якщо я зможу просто доторкнутися до Нього, я знаю, що зцілюся». Що ви чули про нього? Уявіть собі історії, які ви, можливо, чули про те, як Він зцілює людей...

- Ви йдете туди, де, як відомо, проходить Ісус. Бачите попереду натовп - розгледіли Ісуса посеред натовпу... Підійдіть ближче. Почуйте шум людей, що розмовляють...
- Подивіться, як людина підходить до Ісуса і падає до Його ніг. Так, ви його знаєте – він важлива людина у вашому місті... напружуйтеся, щоб почути, як він розмовляє з Ісусом...
- Бачите, як Ісус починає йти з ним до його дому. Ісус віддаляється від вас ... Як ви себе відчуваєте зараз? Підете услід за Ним?...
- Йдете за натовпом, підходячи все ближче, ближче. Відчуваєте групу людей. Чуєте їх розмови, шум їхніх ніг об каміння... Їхні мантиї торкаються вас, коли ви підкрадаєтеся позаду натовпу ...
- Бачите «стіну» одяжі перед собою. Як підійти до Ісуса? Починаєте пробиватися крізь натовп...на що це схоже? Як пахне?
- Бачите поділ одягу Ісуса перед собою... майже там... простягаєте руку. Торкаєтесь. Яке відчуття тканини?
- Що відбувається всередині вашого тіла в цей момент? Яке це відчуття — бути зціленим? Як ви себе відчуваєте зараз? Про що ви думаєте?...
- О ні... чуєте голос Ісуса десь перед собою ... “Хто мене торкнувся?” Чуєте відповідь учнів з полегшенням...“Що Ти таке питаєш...?”
- Спостерігаєте, як Ісус продовжує шукати... вас. Дивитися на Його профіль, коли Він очима шукає в натовпі... вас. Відчуйте свої емоції прямо зараз, коли розумієте, що Він шукає вас. Відчуйте, як ваше тіло тремтить від страху.
- **Підійдіть до Ісуса. Впадіть до його ніг. І говоріть. Розкажіть йому свою історію...**
  - Розкажіть Йому, як ви хворіли, яких лікарів ви відвідували, скільки грошей витратили, яким було ваше життя. Поділіться з Ним своїми емоціями.
  - Скажіть Йому, що ви знаєте про Нього, чому ви думали, що Він може зцілити вас.
  - Розкажіть Йому, що ви зробили, щоб дістатися до Нього, доторкнулися до Його одяжі...Що сталося в ту мить, коли ви доторкнулися до Нього.
  - Подивіться на Його обличчя. Як воно виглядає?
  - Почуйте Його голос... “О дочко (можеш додати: «О синку», якщо в групі є чоловіки), саме твоя віра в Мене оздоровила тебе. Йди з миром. Страждання твої закінчилися.”

Можете закінчити цю візуалізацію молитвою, якщо забажаєте.

Огляд діяльності зцілення: Після завершення вправи перейдіть у свою малу групу або розділіться на малі групи і обговоріть як пройшла візуалізація. Якщо вам важко говорити про свій досвід, ви можете обговорити досвід іншої особи, зв'язавши його з історією іншої людини. *Не змушуйте ділитися/говорити того, хто цього робити не хоче.*

3. ПОГЛЯД ВПЕРЕД

Нагадування про бачення

Чи можливо, щоб ми могли побачити речі так, як їх бачив Йосип, коли сказав тим, хто завдав йому болю: "Не бійтеся. Ви мали намір заподіяти мені шкоду, але Бог використав те, що сталося, на добро – не тільки для мене, але й для того, щоб багато інших людей могли бути врятовані».

Люди

Подумайте про когось у вашому житті, кому було б корисно почути цю історію про Жінку, що страждала на кровотечу.

Відпрацюйте історію про Жінку, що страждала на кровотечу

Як ви думаєте, чи могли б ви розповісти цю історію комусь іншому? Кому б ви її розповіли? Практикуючи цю історію, подумайте про людину, якій би було корисно її почути.

> **Попросіть учасників розділитися на двійки або трійки і попрактикуватися розповідати історію і ставити запитання одне одному. Ви також можете попросити їх згадати запитання для слухання з розділу «Погляд назад» і нагадати їм, що вони також можуть потренуватися використовувати їх (запитання) та під час слухання цього тижня.**

> **повторіть сеанси 1-4.**

Молитва/налагодження

> **Поговоріть про те, щоб розповісти історію членам сім'ї та друзям, а також щоб зробити один маленький вчинок доброти для людини, якій ви оповідаєте історію. Це може бути допомога особі у несінні важкого тягаря, або вислухати її, або принести пляшку води – все, що завгодно, щоб показати доброту і акт Божої любові до когось.**

Моліться за наступний тиждень і за людей, які почують цю історію.

Сеанс 5

Погляд
назад

Слухання

Погляд угору
ІСТОРІЯ

Ісус
помер

Погляд
вперед

Бачення

Люди

Практика

Молитва

1. ПОГЛЯД НАЗАД

- **Поклоніння** — заспівайте пісню з сеансу 2 (якщо доречно)
- Як пройшов ваш тиждень?
- Як все пройшло, стосовно розповіді історії про Жінку, що страждала на кровотечу?
- Моліться одне за одного і за тих, хто чув цю історію.

Практика слухання

Пам'ятаєте на минулому тижні ми дізналися про хороше і погане слухання? Згадайте минулий тиждень – чи можете ви навести кілька прикладів хорошого і поганого слухання, говорячи про себе або про інших?

Пам'ятаєте час, коли Йосип був у в'язниці, де допоміг чоловікові, витлумачивши його сон? Йосип благає чоловіка пам'ятати про нього і допомогти йому, як тільки той повернеться на своє місце. Однак чоловік забуває, що Йосип зробив для нього, і він сидить у в'язниці ще два роки. Історія ясно показує, що Бог був з Йосипом протягом усієї його подорожі. Але якби ви були Йосипом, що б ви сказали Богові протягом тих 2 років, коли ваші надії на свободу, здавалося, були втрачені? Не забувайте, що далі в цій історії Йосип у глибокому хвилюванні волає про те, що з ним сталося. Можливо, ця історія змушує вас задуматися про той час, коли очікувана допомога не прийшла, і, таким чином, ви почувалися покинутими? Давайте сьогодні в парах поговоримо про випадок, коли ви звернулися по допомогу, але все вийшло не так, як ви сподівалися.

> Обговоріть основні правила часу спілкування. Слухач може поставити лише три запитання, щоб допомогти дискусії.

- Що сталося? Або: Що було далі? (щоб продовжити розмову)
- Що ви відчували?
- Що було найважчим?

> Після того як пари поділяться один з одним, обговоріть досвід у великій групі. Як ви почувалися у ролі слухача? Що ви відчували, розповідаючи свою історію?

2. ПОГЛЯД УГОРУ

Чи можу я розповісти вам історію про час, коли Ісус волав до Бога і відчував себе покинутим?

> Двічі розкажіть історію про Молитву в саду і смерть Ісуса

Молитва в саду і смерть — Луки 22–23, Матвія 26–27, Марка 15, Івана 18–19

Ісус продовжував **подорожувати, навчати людей, зцілювати і навіть прощати людям їхні гріхи, коли вони наверталися до Бога**. Не всім релігійним лідерам подобалося те, що Ісус робив і говорив про Себе, тому вони разом змовилися, щоб руками державних чиновників стратити Ісуса, хоча Ісус ніколи не робив нічого поганого. Один із Його учнів навіть таємно запропонував видати Ісуса в їхні руки. **Але Ісус знав усе, що з Ним станеться.**

У ніч, коли Його заарештували, він взяв із собою найближчих учнів у сад, щоб помолитися. Він сказав їм: "Мене переповнює смуток аж до смерті. Будь ласка, помоліться зі мною і попильнуйте, поки я помолюся деякий час наодинці." Ісус відійшов трохи далі, упав на коліна і заволав до Бога. Він сказав: **"Боже, якщо є можливість звільнити Мене від цих страждань, то забери їх. Але я не бажаю волі Своєї, а лише Твоїї." Ангел прийшов від Бога, щоб дати Ісусові сили продовжувати молитися.* Ісус перебував у такій агонії, що пітнів краплями крові.**⁵ Ісус продовжував молитися: «Боже, якщо є інший спосіб виконати волю Твою без цих страждань, будь ласка, зроби це. Але я хочу робити те, що Ти хочеш."

Тричі Ісус повертався до своїх найкращих друзів, але бачив, що вони міцно сплять.* Нарешті Він розбудив їх і сказав: "Дивіться, мій зрадник іде." Коли вони встали й поглянули, то побачили, що учень, який зрадив Ісуса, йде в сад, очолюючи ватагу людей з мечами та палицями, які йдуть, щоб схопити Ісуса.

Ісуса схопили і відправили до правителя. Його судили несправедливо і засудили до страти. Над Ним збиткувалися і били батогами. Потім Його вивезли на місце, де страчували найнижчих злочинців. **Вони роздягли Його догола**⁶ і поклали на дві дерев'яні колоди. Вони прибили Його руки і ноги до деревини. Ісус вигукнув: **«Отче Боже, прости їм! Вони не знають, що роблять.»** " Вони підняли збиті колоди, і Ісус годинами висів на дереві голий, у болю та муках. Люди, що проходили повз, плювали на нього і знущалися над Ним. Через деякий час стемніло, і Ісус вигукнув гучним голосом: "Боже Мій, **Боже Мій, чому Ти Мене покинув?!"** Нарешті Ісус ще раз вигукнув: «Звершилося», зітхнув останній раз і помер. Один з тамтешніх релігійних лідерів, який не погоджувався з іншими, попросив у правителя тіло Ісуса. Йому дали його, і він загорнув тіло в чисту льняну тканину і поклав у нову гробницю, вирізану зі скелі.* Він завалив вхід до гробниці величезним каменем. Деякі з жінок, послідовниці Ісуса, пішли за ним, щоб побачити, де Він був покладений, щоб прийти пізніше і належним чином підготувати Його тіло до поховання.* Пізніше правитель поставив печатку на скелі і варту солдатів навколо неї, щоб ніхто не міг прийти вкрасти Його тіло.⁷

> Зверніться з групою назад до історії, починаючи переповідати та запитувати: «Що сталося далі?» дозволяючи різним людям розповідати частини історії по пам'яті.

⁵ Страждання Ісуса не були скасовані, але посеред переживання страждань Він отримав вітху і силу. Це важливий приклад, до якого ми зможемо звернутися пізніше.

⁶ Це виявилось важливою деталлю для тих, хто зазнав сексуального насильства або сорому, і переживають його, переживаючи викриття. Декого вітшає розуміння того, що Ісус здатний співпереживати їхній сором.

⁷ Це може бути важливою деталлю для деяких слухачів, яким потрібно переконалися, що тіло Ісуса не могло бути викраденим.

> Попросіть учасників розіграти сценку за мотивами історії. Драматизуйте цю історію, сцена за сценою. Група може розігравати історію від імені однієї особи, або кожен член групи може вимовляти репліки свого героя. Не варто переривати акторську гру. Попросіть учасників розіграти ту саму сценку вдруге, але цього разу без слів. Вони повинні лише виконувати пантоміму. Поясніть їм, що ви зупинятимете дію на значущих моментах. У ці важливі моменти (ідеї див. нижче) зупиніть акторів і запитайте: «Що відбувалося в цей момент історії?» і: «Що ви як [ім'я персонажа] відчували на цьому етапі розвитку історії?»

Після кожного акту ви також можете запитати: «Що ви побачили в цій сценці?» або «Що ви відчували, граючи такого-то персонажа?» Важливо дати можливість учасникам відчувати емоції героїв історії.

* Можете зупинити гру акторів в запропоновані моменти під час сценки і запитати кожного персонажа, що він або вона відчуває...

- Коли Ісус молився в саду
  - Ви коли-небудь переживали такий стрес, що відчували його фізично? Якими були фізичні симптоми Ісуса?
- Коли Ісус повертається і знаходить Своїх учнів сплячими
- Коли Ісус каже: «Боже Мій, Боже Мій, чому Ти Мене покинув?»
- Коли релігійний лідер загортає тіло і кладе Його в гробницю
- Коли жінки приходять, щоб подивитися, куди поклали Його тіло

> Запитайте, чи може одна людина розповісти історію від початку до кінця. Запевніть усіх, що члени групи будуть допомагати один одному, і це нормально, якщо ви, переказуючи історію, попросите допомоги в групі.

> Поставте наступні 5 запитань

- Що вам сподобалось в історії?
- Що вам важко прийняти в цій історії?
- Що ви дізналися про Ісуса з цієї історії? (Переконайтеся, що під час обговорення впливає, що Ісус знав, що Він збирається взяти на Себе гріхи і страждання людей, так само, як пророк передрік сотні років тому.) Як страждав Ісус? (Зрада з боку друзів, викриття, ізоляція, майбутня страта)
- Що ви дізналися про людей з цієї історії?
- Якщо ця історія правдива, як вона змінює ваше мислення? / Яким чином ця історія вплине на ваше життя цього тижня?

ЦІЛЮЩА ДІЯЛЬНІСТЬ

Заходи зцілення призначені для закріплення концепцій в історії або навмисної допомоги людям в опрацюванні своїх почуттів, прийнятті рішень рухатися вперед, або допомогти створити навколо себе спільноту зцілення. Кожен урок включає конкретну вправу на зцілення. Обов'язково дайте людям зрозуміти, що ці заходи по зціленню важливі. Ви можете підкреслити це за допомогою простору, змінивши положення в кімнаті або перейшовши в іншу її частину. Координатори також повинні брати участь у кожній вправі зцілення разом з групою.

Плач / Розповідь своєї історії Богу*: Дуже важливою частиною процесу зцілення є те, що люди розповідають свої історії Богу та висловлюють йому свої емоції. Плач відіграє важливу роль у житті Ізраїлю, і ми бачимо в цій історії, що навіть Ісус плаче. Плач – це, по суті, розповідь своєї історії Богові, висловлення своїх емоцій з цього приводу та розмова з Ним про те, у що ви вірите (або хочете вірити) стосовно Бога.

Зараз ми розповімо нашу історію Богу ...

Ми бачили, що Йосип висловлював емоції перед своїми братами, коли розповідав їм свою історію, жінка розповіла Ісусу всю свою історію, а сам Ісус висловив свої емоції та біль Богу-Отцю.⁸ Пам'ятаєте нашу історію з останнього сеансу? Коли жінка впала перед Ісусом, вона розповіла йому всю свою історію. Як ви думаєте, що вона сказала? Можливо, вона розповіла йому історію своїх страждань, свого болю та смутку, а можливо, й свого гніву, що вона зробила, щоб спробувати допомогти собі, і як нічого з цього не допомогло. Ймовірно, вона навіть сказала Ісусу, що вірила, що якщо доторкнеться до Нього, то зцілиться.

Коли ви ділитесь своєю історією з Богом, ви можете зробити те ж саме, що і жінка. Зверніть увагу, що це відповіді на ті самі запитання, які ми ставили один одному під час прослуховування, з додаванням четвертого твердження: «Але я вірю...» Бог є найкращим слухачем будь-якої людини, і важливо ділитися з ним своїми почуттями.

Ісусе, ось що сталося зі мною _____.

Ісусе, я є / я відчуваю _____ (страждання, біль, розпач, збентеження, відчайдушність) Ісусе, найгіршою частиною цього було,

Але я вірю (або хочу вірити, тому що чув це про Тебе), що ти є _____.

Розкажіть Богові свою історію і вкажіть, що ви відчуваєте з цього приводу. Не бійтеся показати гнів, смуток, розчарування або розгубленість, як це робили люди в наших історіях. Просто скажіть Богу, що ви відчуваєте. Це може бути пісня, малюнок, поезія чи пряма мова. Ви можете написати, або проговорити усно - залежно від того, який метод найкраще підходить для вас.

Огляд діяльності зцілення: Закінчивши плач, перейдіть до своєї маленької групи або розбийтеся на пари і обговоріть, яке відчуття - написати плач Богу. Людина може поділитися тим, що вона написала; однак вправа полягає в тому, щоб обговорити, як це було написати плач. *Не змушуйте ділитися/говорити того, хто цього робити не хоче.*

3. ПОГЛЯД ВПЕРЕД

Нагадування про бачення

Чи можливо, щоб ми могли побачити речі так, як їх бачив Йосип, коли сказав тим, хто завдав йому болю: "Не бійтеся. Ви мали намір заподіяти мені шкоду, але Бог використав те, що сталося, на добро – не тільки для мене, але й для того, щоб багато інших людей могли бути врятовані».

Люди

Подумайте про когось у вашому житті, кому було б корисно почути цю історію про гріхопадіння.

Відпрацюйте історію про смерть

Як ви думаєте, чи могли б ви розповісти цю історію комусь іншому? Кому б ви її розповіли? (Якщо не було сказано, ви повинні нагадати їм, що найкраще почати з їхньої власної родини.) Практикуючи цю історію, подумайте про людину, якій би було корисно її почути.

> **Попросіть учасників розділитися на двійки або трійки і попрактикуватися розповідати історію і ставити запитання одне одному. Ви також можете попросити їх згадати запитання для слухання з розділу «Погляд назад» і нагадати їм, що вони також можуть потренуватися використовувати їх (запитання) та під час слухання цього тижня.**

> **Повторіть сеанси 1–5.**

Молитва/налагодження

> **Під час розповіді історії, подумайте про те, щоб зробити один маленький вчинок доброти для людини, якій ви оповідаєте історію, а потім поговоріть про це. Це може бути допомога особі у несінні важкого тягаря, або вислухати її, або принести пляшку води – все, що завгодно, щоб показати доброту і акт Божої любові до когось.**

Моліться за наступний тиждень і за людей, які почують цю історію.

Сеанс 6

Погляд
назад

Слухання

Погляд угору
ІСТОРІЯ

Ісус
воскрес

Погляд
вперед

Бачення

—
Люди

—
Практика

—
Молитва

1. Погляд назад

- **Поклоніння** — заспівайте пісню з сеансу 2 і плач (якщо доречно)
- Як пройшов ваш тиждень?
- Як все пройшло, коли ви ділилися історією про Молитву в саду і смерть Ісуса?
- Моліться одне за одного і за тих, хто чув цю історію.

Практика слухання

Пам'ятаєте на минулому тижні ми дізналися про хороше і погане слухання? Згадайте минулий тиждень – чи можете ви навести кілька прикладів хорошого і поганого слухання, говорячи про себе, або про інших ?

Пізніше в історії про Йосипа Бог дав йому можливість, яка перевершила все, що він міг очікувати. Після того, як він розтлумачив сон царя, його звільнили й доручили допомагати багатьом людям, у тому числі своїй родині. Голод все ще продовжувався, і Йосип все ще був розлучений зі своєю сім'єю, але він зміг допомогти багатьом людям. У своїх парах сьогодні дайте відповідь на запитання: «Що хорошого сталося з вами посеред вашого болю?» або «Поговоріть про одну добру чи чудову річ, яку ви побачили чи пережили відтоді, як у вас почався стрес».

> Обговоріть основні правила часу спілкування. Слухач може поставити лише три запитання, щоб допомогти дискусії.

- Що трапилося? або: Що трапилося потім? (щоб продовжити розмову)
- Що ви відчували?
- Що було для вас найскладнішим? Або що було найкращим?

> Після того як пари поділяться один з одним, обговоріть досвід у великій групі. Як ви почувалися у ролі слухача? Що ви відчували, розповідаючи свою історію?

2. Погляд угору

Чи можу я розповісти вам історію про інший випадок, коли дещо прекрасне сталося посеред великого болю?

> Розкажіть історію Воскресіння двічі

Воскресіння — Івана 20, Луки 24:11, 41-47

Рано вранці в неділю деякі жінки, що слідували за Ісусом, пішли до гробниці з пахощами, щоб закінчити належним чином підготовку Його тіла до похорону. Вони були здивовані, виявивши, що камінь був відвалений, а охоронці зникли. Одна з жінок, Марія, побачила, що в гробниці немає тіла!* Марія побігла назад, щоб розповісти учням, і двоє з них прийшли подивитися, що сталося. Вони нічого не знайшли і пішли геть. Але Марія залишилася там і, плачучи*, побачила біля гробниці двох ангелів у білому. Вони запитали її: «Чому ти плачеш?» Марія сказала: "Вони забрали мого Господа!" Вона повернулася, щоб іти геть, але до неї підійшов чоловік. Вона подумала, що це садівник, тому сказала йому: «Будь ласка, пане, якщо ви знаєте, де вони поклали тіло мого господаря, скажіть мені, щоб я могла піти до нього». **Чоловік сказав: "Маріє"**. І раптом Марія зрозуміла, що це Ісус. Вона трималася за нього,⁹ а Ісус сказав: «Не тримайся за Мене. **Повернись до Моїх учнів і скажи їм**¹⁰, що Я воскрес із мертвих».*

Марія пішла, щоб повідомити учням радісну новину, але вони не повірили їй. Пізніше тієї ночі всі учні були разом у кімнаті за зачиненими дверима через страх перед владою, коли раптом їм з'явився Ісус і сказав: «Мир вам. **Не бійтеся**, Я не привид. Чи є у вас тут щось поїсти?» Вони дали йому трохи їжі¹¹, і Ісус багато чого пояснив їм тієї ночі. Він сказав: "Мир вам. **Як Мій Отець** послав Мене, **Я посилаю вас проповідувати звістку про те, що Бог прощає тих, хто відвертається від свого непослуху і звертається до Нього через віру в Мене**."^{12*}

> Зверніться з групою назад до історії, починаючи переповідати та запитувати: «Що сталося далі?» дозволяючи різним людям розповідати частини історії по пам'яті.

> Драматизуйте цю історію, сцена за сценою. Група може розігравати історію від імені однієї особи, або кожен член групи може вимовляти репліки свого героя. Не варто переривати акторську гру. Попросіть учасників розіграти ту саму сценку вдруге, але цього разу без слів. Вони повинні лише виконувати пантоміму. Поясніть їм, що ви зупинятимете дію на значущих моментах. У ці важливі моменти (ідеї див. нижче) зупиніть акторів і запитайте: «Що відбувалося в цей момент історії?» і: «Що ви як [ім'я персонажа] відчували на цьому етапі розвитку історії?» Після кожного акту ви також можете запитати: «Що ви побачили в цій сценці?» або «Що ви відчували, граючи такого-то персонажа?» Важливо дати можливість учасникам відчутти емоції героїв історії.

*Можете зупинити гру акторів в запропоновані моменти під час сценки і запитати кожного персонажа, що він або вона відчуває ...

⁹ Грецький текст має на увазі, що Ісус говорив їй, щоб вона не трималася за нього. Вона, напевно, вже трималася за нього. Насправді, розповідь Матвія згадує, що жінки торкалися його.

¹⁰ Це важливо для головної суті історії – Ісус привносить ціль в наше життя.

¹¹ Той факт, що Ісус споживав їжу, є ще одним доказом того, що Він дійсно живий, а не привид.

¹² Примітка до Івана 20:23: Більше того, основна увага, як зазначає Барклі, зосереджена не на тому, щоб дати людям владу прощати гріхи», а скоріше на обов'язку церкви «проголошувати це прощення» і «попереджати нечестивих, що вони втрачають милість Божу». Borchert, G. L. (2002). John 12–21 (Vol. 25B, p. 310). Nashville: Broadman & Holman Publishers. Майте на увазі, що Лука 24:47 повторює це послання – проголошення прощення буде проповідуватися всім народам ... ким?

- Коли Марія знаходить гробницю порожньою
- Коли Марія стоїть біля гробу і плаче
  - Якими були три попередні дні Марії? Який стрес зараз переживає її організм?
- Коли Ісус каже Марії піти, розказати Його послідовникам, що він живий
- Коли Марія каже учням, і вони їй не вірять
  - Які емоції виникли у Марії сьогодні на самоті?
  - Подумайте про минуле Марії (у групі віруючих з біблійним досвідом, можете обговорити той факт, що ми знаємо, що Марія була одержима демонами, і Ісус зцілив її. З тих пір вона слідувала за ним. Уявіть, як почувалася Марія, переживши за ці три дні такі емоції, а потім учні відмовилися повірити їй?)
- Коли Ісус дає своїм послідовникам доручення проповідувати послання прощення

> Запитайте, чи може одна людина розповісти історію від початку до кінця. Запевніть усіх, що члени групи будуть допомагати один одному, і це нормально, якщо ви, переказуючи історію, попросите допомоги в групі.

> Поставте наступні 5 запитань

- Що вам сподобалось в історії?
- Що вам важко прийняти в цій історії?
- Що ви дізнаєтеся про Ісуса з цієї історії? (Своїм воскресінням Ісус довів, що має силу подолати гріх і страждання. Подвиг Ісуса забезпечив нам прощення.)
- Що ви дізнаєтеся про людей у цій історії? (Ісус повелів нам ділитися Його посланням прощення і прощати інших!)
- Якщо ця історія правдива, як вона змінює ваше мислення? / Яким чином ця історія вплине на ваше життя цього тижня?

ЦІЛЮЩА ДІЯЛЬНІСТЬ

Заходи зцілення призначені для закріплення концепцій в історії або навмисної допомоги людям в опрацюванні своїх почуттів, прийнятті рішень рухатися вперед, або допомогти створити навколо себе спільноту зцілення. Кожен урок включає конкретну вправу на зцілення, за якою слідує можливість обговорити цю вправу з партнером. Обов'язково дайте людям зрозуміти, що ці заходи по зціленню важливі. Ви можете підкреслити це за допомогою простору, змінивши положення в кімнаті або перейшовши в іншу її частину. **Координатори також повинні брати участь у кожній вправі зцілення разом з групою.**

Принести свій біль і гріх до Ісуса^{xi}: Це, мабуть, найважливіша цілюща діяльність, оскільки учасники активно вирішують що зробити зі своїм болем і гріхом.

> Нагадайте учасникам історії сеансів 1-5...

В історії про перших чоловіка та жінку в саду ми побачили, що Бог задумав, щоб світ був досконалим, вільним від страждань і гріха. Він хотів, щоб у нас були ідеальні стосунки з Ним. Як

страждання, гріх і смерть увійшли у світ? (через діяльність сатани і непослух людей—див. історію про Падіння/обітницю з сесії 3) Бог пообіцяв, що пошле Спасителя, Який понесе біль від наших страждань (іншими словами, Він зцілює рани нашого серця—рани, які ми не можемо бачити) і знищить наш гріх. Ісус може йти поруч з нами в наших стражданнях через 3 села. (Зверніться до 3 сіл із сесії 1.) Чи хотіли б ви пройти через свої страждання шляхом зцілення разом з Ісусом? Ми йшли поруч один з одним, як і повинно бути, але ви також можете попросити Його зняти турботи вашого болю (вилікувати рану вашого серця) замість вас, поки ви йдете шляхом зцілення.¹³ Він навіть може взяти наш гріх—пробачити його і повністю знищити. Чи хотіли б ви, щоб Він зробив це для вас? Ісус довів, що Він є цим Спасителем, показавши нам, що Він може відновити наші фізичні потреби, нашу потребу в спільноті та наші стосунки з Богом (зверніться до історії «Жінка, що страждала кровотечею» з сеансу 4). Він поніс наші страждання і прийняв наше покарання на хресті, і показав Свою перемогу над смертю, воскреснувши з мертвих. Чи хотіли б ви віддати біль ваших страждань (рани серця) і вашого гріха Ісусу? Все, що вам потрібно зробити, це повірити в Нього і Його жертву заради нас, і Він стане вашим Спасителем.¹⁴

> Надайте маленькі шматочки паперу або купки сухого листя/паличок. Попросіть кожну людину помолитися і попросити Бога показати їм біль, гріх або запитання в їхніх серцях, які вони повинні принести Ісусу. Якщо вони хочуть намалювати/написати, попросіть їх зробити це на аркушах паперу. Якщо ні, попросіть їх взяти сухий листок /гілку з купи - по одному за кожен біль, який вони хотіли б принести до Ісуса. Якщо людям зручно ділитися своїм болям, попросіть їх поділитися в парах тим, що вони хотіли б принести Ісусові. За можливістю під час спілкування кожна особа повинна молитися за того, хто ділиться своїми потребами. Потім заспівайте пісню (за бажанням), і хай кожна особа візьме свій папірець або паличку і покладе його/їх у маленьку коробку. Візьміть коробку і вийдіть на вулицю або кудись в доречне місце. Моліться і просіть Бога прийняти цю біль, а потім заспівайте пісню хвали, якщо це доречно. Потім спаліть папірці/палички. ¹⁵

Огляд діяльності зцілення: Після завершення вправи принесення своєї рани серця Ісусу, об'єднайтеся у малу групу або розділіться на пари і обговоріть, процес педпорядкування ран свого серця Ісусу. Людина може вирішити поділитися тим, що принесла Ісусу; однак завдання полягає в тому, щоб обговорити сам процес виконання вправи. Не змушуйте говорити того, хто цього не хоче.

3. ПОГЛЯД ВПЕРЕД

Нагадування про бачення

Чи можливо, щоб ми могли побачити речі так, як їх бачив Йосип, коли сказав тим, хто завдав йому болю: "Не бійтеся. Ви мали намір заподіяти мені шкоду, але Бог використав те, що сталося, на добро – не тільки для мене, але й для того, щоб багато інших людей могли бути врятовані».

¹³ Петра 5:6–11

¹⁴ Існують різні способи представити біль у вашому серці, щоб учасники зрозуміли, що страждання все ще існують у світі. Один із способів зробити це—звернутися до серцевих ран, які можна зцілити, навіть якщо зовнішні обставини, які ми бачимо, не змінюються. Підлаштуйте свій словниковий запас, під свою аудиторію.

¹⁵ Перегляньте культурний додаток для альтернативних способів.

Люди

Подумайте про когось у вашому житті, кому було б корисно почути цю історію про творіння.

Попрактикуйтеся в історії про Воскресіння

Як ви думаєте, чи могли б ви розповісти цю історію комусь іншому? Кому б ви її розповіли? (Якщо не було сказано, ви повинні нагадати їм, що найкраще почати з їхньої власної родини.) Практикуючи цю історію, подумайте про людину, якій би було корисно її почути.

> **Попросіть учасників розділитися на двійки або трійки і попрактикуватися розповідати історію і ставити запитання одне одному. Ви також можете попросити їх згадати запитання для слухання з розділу «Погляд назад» і нагадати їм, що вони також можуть потренуватися використовувати їх (запитання) та під час слухання цього тижня.**

> **Повторіть сеанси 1-6.**

Молитва/налагодження

> **Під час розповіді історії, подумайте про те, щоб поділитися історією з членами родини, або друзями, а також зробити один маленький вчинок доброти для людини, якій ви оповідаєте історію. Це може бути допомога особі у несінні важкого тягаря, або вислухати її, або принести пляшку води – все, що завгодно, щоб показати доброту і акт Божої любові до когось.**

Моліться за наступний тиждень і за людей, які почують цю історію.

Сеанс 7

Погляд
назад

Слухання

Погляд угору
ІСТОРІЯ

Сила
життя

Погляд
вперед

Бачення

Люди

Практика

Молитва

1. ПОГЛЯД НАЗАД

- **Поклоніння** — заспівайте пісню з сеансу 2 і плач (якщо доречно)
- Як пройшов ваш тиждень?
- Як все пройшло, стосовно розповіді історії про Воскресіння?
- Моліться одне за одного і за тих, хто чув цю історію.

Практика слухання

Пам'ятаєте на минулому тижні ми дізналися про хороше і погане слухання? Згадайте минулий тиждень – чи можете ви навести кілька прикладів хорошого і поганого слухання, говорячи про себе, або про інших?

Наприкінці нашої історії Йосип розкривається перед своїми братами, і вони лякаються. Але Йосип каже їм щось таке вражаюче, що ми говоримо про це тижнями. Він каже братам, які завдали йому болю: «Не бійся. Ви мали намір заподіяти мені шкоду, але Бог використав те, що сталося, на добро – не тільки для мене, але й для того, щоб багато інших людей могли врятуватися!» Яка дивовижна заява про схвалення та надію. У ваших сьогоднішніх парах запитайте один одного, які зміни ви хотіли б бачити в навколишньому світі? Як Бог може використовувати вас, щоб допомагати іншим?

> Обговоріть основні правила часу спілкування. Слухач може поставити лише три запитання, щоб допомогти дискусії.

- Що сталося? Або Що було далі? (щоб продовжити розмову)
- Що ви відчували?
- Що було найважчим?

> Після того як пари поділяться один з одним, обговоріть досвід у великій групі. Що ви відчували, коли виступали в ролі слухача? Вам було важко обмежити свої відповіді цими запитаннями?

2. ПОГЛЯД УГОРУ

Чи можу я розповісти вам історію про те, як Бог працював з людьми, які страждали від великого болю, і використовував їх для великого блага?

> Розкажіть історію двічі

Влада для групи послідовників — Дії 1-2

Після того, як Ісус воскрес із мертвих, Він кілька разів **з'являвся Своїм** послідовникам протягом наступних сорока днів, навчаючи їх багатьом речам.

Одного разу, коли Він навчав їх на схилі гори, сказав їм: «Будьте тут, бо прийшов час Мені піти до Батька Мого небесного. Після того, як Я піду, Я пошлю вам Духа Божого, і коли Він прийде, то дасть вам Божу силу – **силу розповідати всім скрізь цю Добру Новину** – починаючи прямо тут, у вашому рідному місті, потім в сусідньому місті, потім в сусідній області, і навіть тим людям, з якими у вас не дуже добрі стосунки, і аж до краю землі.”

Після того, як Ісус сказав це, Він почав підніматися в небо. Коли Його послідовники спостерігали за Ним, двоє чоловіків у сяючому яскравому одязі (два ангели) стали біля них і сказали: "Що ви робите, дивлячись у небо? **Він колись повернеться так само, як і пішов**"* Його учні послухалися наказу Ісуса і залишилися в місті, чекаючи обіцяного Божого Духа.

Через кілька днів, як і обіцяв Ісус, Він послав Божого Духа своїм послідовникам, і вони отримали силу проголошувати всім всюди Благу звістку **про те, що Ісус помер і воскрес, щоб узяти на Себе їхні страждання та гріхи.**¹⁶ Коли люди почули це, вони були зворушені і сказали: «Що нам робити?». Учні Ісуса сказали: **«Вам потрібно відвернутися від шляхів, якими ви ходили у непослуху перед Богом, і повернутися та йти за Богом, віруючи в Ісуса.**¹⁷ **Бог пробачить ваші гріхи. Ви повинні омитися у воді (хреститися), щоб показати, що тепер ви є послідовниками Ісуса.**¹⁸ **Цей Дух посланий не тільки для вас, але і для ваших дітей і всіх тих, хто послідує за Ісусом у майбутніх поколіннях.**"*

Багато людей були раді почути цю новину, і більше 3000 з них взяли участь у церемонії вмивання у воді (хрещення – прим. пер.). Ці нові віруючі **почали збиратися на спільні зустрічі.** Вони разом молилися і разом поклонялися Богу. Вони розповідали історії про Ісуса та разом вивчали Боже Слово. Вони ділилися всім, що мали, і допомагали один одному в потребах. З кожним днем до їх числа додавалося все більше нових віруючих.^{19*}

Все це триває донині.²⁰ Послідовники Ісуса продовжують зустрічатися разом, і ми проголошуємо всім і всюди Добру Новину про Ісуса! **Але людство все ще страждає від болю і смерті.**²¹ Тому... **ми продовжуємо з нетерпінням чекати того дня, коли Ісус повернеться саме так, як Він і обіцяв.** Коли Він це зробить, то принесе **нове царство— таке, де більше не буде ні болю, ні смерті, ні сліз, ні страждань.** У цьому новому царстві Бог буде зі Своїм народом – тими, хто пішов за Ісусом – і **Його народ матиме доступ до дерева, що дає життя.**²² **І листя цього дерева принесе зцілення народам.**

¹⁶ Важливо чітко говорити про те, що таке *Блага звістка*.

¹⁷ Це проста, переконлива картина того, що означає *покаяття*.

¹⁸ Це ще одне просте слово, що змальовує *хрещення*. Дивіться "Примітки до історії" для альтернативних способів назви цього слова.

¹⁹ Важливо включити цей опис того, як виглядали перші групи віруючих, тому що він допоможе новим групам зрозуміти, що насправді означає бути спільнотою зцілення.

²⁰ Ви можете повторити опис того, що роблять віруючі на цьому етапі історії: *вони продовжують відвертатися від свого непослуху і звертатися до Бога через віру в Ісуса. Бог прощає їм непослух, і вони отримують Духа Божого.*

²¹ Важливо наголосити, що страждання все ще існують у цьому світі, поки Ісус не повернеться і не знищить його повністю.

²² Це важливе кругове завершення сюжету, і чудовий спосіб для груп відчувати свято, коли люди усвідомлюють, що їм більше не заборонятимуть доступ до дерева, яке дає життя.

> Зверніться з групою назад до історії, починаючи переповідати та запитувати: «Що сталося далі?» дозволяючи різним людям розповідати частини історії по пам'яті.

> Попросіть присутніх розіграти цю історію, сцена за сценою. Група може розігравати історію від імені однієї особи, або кожен член групи може вимовляти репліки свого героя. Не варто переривати акторську гру. Попросіть учасників розіграти ту саму сценку вдруге, але цього разу без слів. Вони повинні лише виконувати пантоміму. Поясніть їм, що ви зупинятимете дію на значущих моментах. У ці важливі моменти (ідеї див. нижче) зупиніть акторів і запитайте: «Що відбувалося в цей момент історії?» і: «Що ви як [ім'я персонажа] відчували на цьому етапі розвитку історії?»

Після кожного акту ви також можете запитати: «Що ви побачили в цій сценці?» або «Що ви відчували, граючи такого-то персонажа?» Важливо дати можливість учасникам відчувати емоції героїв історії.

* Можете зупиняти гру акторів в запропоновані моменти під час сценки і запитати кожного персонажа, що він або вона відчуває ...

- Коли ангели кажуть учням, що Ісус одного дня повернеться так само, як і пішов
- Коли учні пояснюють, як отримати спасіння, і пояснюють обітницю Божого Духа
- Коли учні зустрічаються разом—що вони роблять разом і як щодня до їхнього числа додаються нові віруючі

> Запитайте, чи може одна людина розповісти історію від початку до кінця. Запевніть усіх, що члени групи будуть допомагати один одному, і це нормально, якщо ви, переказуючи історію, попросите допомоги в групі.

> Поставте наступні 5 запитань

- Що вам сподобалось в історії?
- Що вам важко прийняти в цій історії?
- Що ця історія говорить нам про Ісуса/Духа Божого? (Дух Божий є нашим джерелом сили і міці.)
- Що ви дізнаєтеся про людей у цій історії? (Важливо мати сильну спільноту однодумців.)
- Якщо ця історія правдива, як вона змінює ваше мислення? / Яким чином ця історія вплине на ваше життя цього тижня? (Що потрібно зробити, щоб бути спасеним?—Петро сказав покаятися і йти за Ісусом, і ваші гріхи будуть прощені.)

ЦІЛЮЩА ДІЯЛЬНІСТЬ

Заходи зцілення призначені для закріплення концепцій в історії або навмисної допомоги людям в опрацюванні своїх почуттів, прийнятті рішень рухатися вперед, або допомогти створити навколо себе спільноту зцілення. Кожен урок включає конкретну вправу на зцілення, за якою слідує можливість обговорити цю вправу з партнером. Обов'язково дайте людям зрозуміти, що ці заходи по зціленню важливі. Ви можете підкреслити це за допомогою простору, змінивши положення в кімнаті або перейшовши в іншу її частину. Координатори також повинні брати участь у кожній вправі зцілення разом з групою.

Поточні плани:^{23 xiii} Кожен з нас за останні кілька місяців здійснив подорож. Ми також бачили частину подорожі Йосипа і те, як Бог був з ним протягом усього його життя. Йосип опікувався навколишніми людьми та різноманітними подіями: він виконував роботу у в'язниці, працював на двох важливих лідерів, і зрештою він допоміг врятувати багатьох людей під час голоду. У Бога був план для Йосипа так само, як у Нього є план для кожного з нас.

Візьміть пластиковий стаканчик і ручку і напишіть або намалюйте дещо з того, що допомогло вам пережити цю подорож. Що дало вам сили дожити до цього дня? Можливо якісь вправи, що вам допомагають? Біблійна історія? Можливо пісня? Можливо це віра в щось? Пам'ять про когось? Це може бути людина, яка вам допомогла або продовжує допомагати зараз. Чи є у вас якась риса, яка допомогла вам вижити, може якась особлива сила? Чи маєте хобі, яким можна займатися, або спеціальне місце, де можна відпочити або побути на природі?

> Після того, як всі закінчать роботу зі своїми стаканчиками, ви повинні поставити свій стакан на землю відкритою стороною вниз. Поговоріть про те, як все перелічене допомагає нам, коли наші життєві обставини є «нормальними». Потім покладіть невелику книгу або предмет поверх стакана, показуючи, як він легко витримує цей невеликий тиск. Потім запитайте: «Що відбувається, коли тиск і ваші життєві обставини стають занадто важкими? Покладіть на стаканчик щось важке, щоб він роздавися. Потім запитайте: «А що станеться, якщо ми всі разом підтримаємо цей тягар? Далі покладіть стаканчики всіх учасників на підлогу, оточуючи роздавлений стакан, і покладіть зверху той самий важкий предмет – всі стакани вкупі повинні тримати один і той же предмет, який розчавив перший стаканчик, що стояв окремо.

Огляд діяльності зцілення: Маємо зображення того, як можна поєднати допомогу для виживання і спільну співпрацю. За останні декілька місяців ми чули різні історії від Бога, ми навчилися слухати один одного і говорили про те, як хотіли б, щоб все змінилося в цьому зіпсованому світі. Ми знаємо, що гріх і страждання тривають і сьогодні. Розбийтеся на пари, або, якщо група досить маленька, залишайтеся в ній і обговоріть, яким може бути наступний крок нашої подорожі. Чи хочемо ми продовжувати зустрічатися як група? Ви хочете створити групу «Нова надія»? Чи маєте бажання допомогти іншим людям, йдучи поруч з ними, коли вони подорожують між трьома селами? *Не змушуйте ділитися/говорити того, хто цього робити не хоче.*

Разом з групою прийміть деякі рішення щодо наступних кроків і сплануйте, як це буде виглядати. Якщо у вашій групі є нові віруючі, ви можете вибрати короткострокове учнівство. Якщо у вас є зрілі віруючі, ви можете продовжити використовувати звичайні матеріали для учнівства, або перейти до спеціальної теми. Якщо учасники вашої групи ще не віруючі, подумайте про те, щоб перейти до більш конкретних тем або до декількох історій з Біблії як наступного кроку. Зверніться до команди розробників Нової надії, щодо ідей стосовно наступних тем і планів щодо подальшого розвитку. Матеріали розвитку Нової надії були розроблені в тому ж форматі 3 на 3 для полегшення примноження. Якщо деякі члени вашої групи мають бажання створити свої власні групи, складіть з ними план того, як ви будете продовжувати підтримувати та наставляти їх, після створення ними групи. Пам'ятайте, що найкраще, якщо вони можуть спільно керувати групами в парах, або якщо ви можете спільно керувати ними. Деякі учасники вашої групи можуть продовжити зустрічі в існуючій групі, водночас створивши власну групу.

---

²³ Дивіться Культурний додаток для альтернативних ідей, якщо це неможливо у вашому регіоні.

3. ПОГЛЯД ВПЕРЕД

Нагадування про бачення

Чи можливо, щоб ми могли побачити речі так, як їх бачив Йосип, коли сказав тим, хто завдав йому болю: "Не бійтеся. Ви мали намір заподіяти мені шкоду, але Бог використав те, що сталося, на добро – не тільки для мене, але й для того, щоб багато інших людей могли бути врятовані».

Люди

Подумайте про когось у вашому житті, кому було б корисно почути цю історію.

Попрактикуйтеся в даній історії

Як ви думаєте, чи могли б ви розповісти цю історію комусь іншому? Кому б ви її розповіли? (Якщо ніхто не згадав про це, нагадайте, що найкраще почати з їхньої родини). Практикуючи цю історію, подумайте про людину, якій би було корисно її почути.

> **Попросіть учасників розділитися на двійки або трійки і попрацювати розповідати історію і ставити запитання одне одному. Ви також можете попросити їх згадати запитання для слухання з розділу «Погляд назад» і нагадати їм, що вони також можуть потренуватися використовувати їх (запитання) та під час слухання цього тижня.**

> **Повторіть сеанси 1–7.**

Молитва/налагодження

> **Під час розповіді історії, подумайте про те, щоб зробити один маленький вчинок доброти для людини, якій ви оповідаєте історію, а потім поговоріть про це. Це може бути допомога особі у несінні важкого тягаря, або вислухати її, або принести пляшку води – все, що завгодно, щоб показати доброту і акт Божої любові до когось..**

Моліться за наступний тиждень і за людей, які почують цю історію.

---

²³ Дивіться додаток для альтернативних ідей, якщо це можливо провести у вашій країні.

Додаток 1

Презентація Євангелії від Створення до Пришестя

Коли люди сприймають Слово Боже, вони можуть відповісти бажанням слідувати за Ісусом! Ви можете використовувати цю історію як презентацію Євангелії в будь-який час, коли відчуваєте, що хтось цікавиться тим, як слідувати за Ісусом.

Ця історія є метанаративною презентацією Доброї Новини Ісуса, заснованою на 7 історіях набору «Нова надія». Розповівши історію, проведіть слухача назад через неї, використовуючи наступні запитання.

> Запитайте їх наступне:

- Судячи з цієї історії в чому проблема з людьми? (Ми всі згрішили і в результаті живемо в грішному і спотвореному світі.)
- Судячи з цієї історії, яким є Боже вирішення проблеми? (Бог послав Ісуса, щоб Він узяв на Себе наш гріх і страждання, і коли ми приймаємо Його, Він дає нам повне життя зараз і назавжди.)
- Судячи з цієї історії, що нам потрібно зробити, щоб отримати спасіння? (Відверніться від свого непослуху (гріха) і поверніться до Бога через віру в смерть і воскресіння Ісуса за наш гріх і прийміть Його дар життя.)
- Чи хотіли б ви зробити це зараз?

На самому початку часів існував тільки Бог, і більше нічого не було... лише Бог. Він заговорив, і коли Він це зробив, то створив всесвіт і все, що є в ньому. Тоді Він вирішив створити Своє особливе творіння — людей. Отже, Бог створив чоловіка і жінку і створив їх за Своєю подобою. Бог назвав усе, що створив, добрим, і в Нього були ідеальні стосунки з людьми. Він ходив з ними, розмовляв і піклувався про них, поки одного дня чоловік і жінка не послухалися Бога, і світ став зіпсутим місцем. Відносини людей один з одним, з природою, а особливо з Богом були порушені і спотворені.

У чоловіка і жінки народилися діти. У їхніх дітей народилися свої діти, а у тих - свої, поки вся земля не наповнилася людьми. Але, як і перші чоловік і жінка, вони продовжували страждати у спотвореному світі та через свій гріх були відлученими від Бога.

Пророк на ім'я Ісая приніс Божому народові послання надії про обіцяного Спасителя. Він сказав: "Ми всі відійшли від Бога і Його шляхів. Ми грішимо. Але Бог каже: «Я посилаю вам Спасителя. Коли Він прийде, ви не впізнаєте і відкинете Його. Але всі ваші гріхи і страждання Він візьме на Себе. Він помре через ваші гріхи. Але Він знову оживе. І завдяки тому, що Він зробить, ви зможете відновити стосунки зі Мною!" З того часу вони з нетерпінням чекали цього обіцяного Спасителя... І чекали... І чекали....

Бог дотримав обіцянки Своєму народові. Він послав цього Обіцяного Спасителя, Ісуса, Свого власного Сина. Ісус довів, що Він є Тим, Хто мав прийти і взяти на Себе всі наші страждання і гріхи. Він творив багато чудес, прощав гріхи і повертав людям мир з Богом. Не всі усвідомлювали, ким був Ісус, але деякі люди слідували за Ним як за своїм Спасителем. Ісус часто казав людям: «Це ваша віра в Мене зцілює вас». Ті, хто не вірив в Ісуса, гнівалися через Його заяви про Себе.

Вони переконали владу стратити Його. Ісус страждав. Він зазнав зради від своїх друзів. Він страждав від сорому, коли Його звинувачували в тому, що Він не робив. Він страждав від самотності, коли помер, щоб узяти на Себе наші гріхи і страждання. І Він зазнав фізичного болю від тортур і смерті. Ісус був відданий на смерть. Але навіть померши, Він простив тих, хто змусив Його страждати. Через три дні, як і сказав Бог, Ісус знову ожив!

Після цього Ісус показав Себе своїм послідовникам і довів без тіні сумніву, що повстав з мертвих. Протягом сорока днів Він їх навчав. Він сказав їм: «Зачекайте тут, поки Я піду до мого Батька небесного. Після того, як Я піду, то пошлю вам Божого Духа, і коли Його Дух прийде, Він дасть вам Божу силу – силу говорити всім скрізь цю Благу звістку. І, коли люди увірують у Мене – охрестіть їх. Нехай вони пройдуть це символічне омивання у воді, щоб показати, що вони відвернулися від своїх гріхів і вже мають правильні стосунки з Богом».

І ось настав день, коли Ісус залишив їх. Він піднявся через хмари прямо на їхніх очах. Коли вони спостерігали за всім цим, з'явилися двоє чоловіків і запитали їх, чому вони дивляться в небо. "Ісус одного дня повернеться так само, як і пішов",—додали вони. Послідовники Ісуса чекали. Ісус справді послав Божого Духа, і коли Він це зробив, Його послідовники та їхні нащадки дійсно отримали силу — силу сказати кожному, що вони можуть мати правильні стосунки з Богом, незважаючи на страждання, які тривають у цьому світі.

Саме це Божий народ робить донині. Ми розповідаємо всім про Ісуса. Коли люди увірують в Нього, вони хрестяться – символічно омиваються водою – щоб показати, що вони відвернулися від своїх гріхів і мають правильні стосунки з Богом через віру в Ісуса. Потім послідовники Ісуса збираються разом. Вони збираються разом, щоб поклонитися Богові, дізнаватися про Ісуса та піклуватися про потреби один одного.

І... ми з нетерпінням чекаємо, коли Ісус одного дня повернеться саме так, як Він сказав. Коли Він повернеться, ми будемо вдома з Богом у Його царстві. У Божому царстві не буде ні страждань, ні сліз, ні болю. Бог буде нашим Богом, і Він сотворить свій дім зі своїм народом. Посеред Його нового царства ростиме дерево, що дає життя, і ті з нас, хто вірить в Ісуса, матимуть доступ до нього. Його листя зцілятиме народи.

Додаток 2

Пропоновані матеріали до кожного сеансу

Сеанс 1

- Шарф для дискусії про рани серця
- Важкий камінь
- Звичайний папір
- Фломастери/кольорові олівці
- Ручки/олівці

Сеанс 2

- Звичайний папір
- Ручки/олівці

Сеанс 3

- Звичайний папір
- Фломастери/кольорові олівці
- Ручки/олівці

Сеанс 4

- Звичайний папір
- Фломастери/кольорові олівці
- Ручки/олівці

Сеанс 6

- Звичайний папір
- Фломастери/кольорові олівці
- Ручки/олівці
- Пожежна яма або розчинний папір
- Дерев'яний хрест (не обов'язково)

Сеанс 7

- Паперові стаканчики або інші предмети, доступні в місцевих магазинах
- Легкі і важкі предмети, які можна помістити поверх паперових стаканчиків

Що має бути зроблено заздалегідь

- Моліться про те, кого слід запросити до групи "Нова надія".
- Заздалегідь поговоріть з кожним учасником, щоб переконатися, що він/вона розуміє основний посыл групових занять зцілення, і оцініть, чи готова ця людина бути в групі зцілення Нової надії (див. вступ до рекомендацій).
- Заготовте всі необхідні матеріали
- Зберіть інформацію про будь-які доступні у вашій громаді ресурси з питань психічного здоров'я. Куди можна направити людей, якщо їм потрібна професійна допомога?

Додаток 3

Культурна інформація

Деяким групам людей може бути важко зіграти роль Бога чи Ісуса в сценці. Хоча це трапляється рідше, ніж ми думаємо, якщо з'ясується, що група вагається, чи варто грати цю роль, не підштовхуйте людей, а намагайтеся обійти ніяковість, попросивши когось принаймні сказати слова Бога чи Ісуса, тоді як решта можуть грати роль інших персонажів.

Деяким людям може бути важко розважати про те, що відчував Бог у цих історіях, або вони навіть можуть вважати, що думати про те, що він відчував, неправильно. Запевніть вашу групу, що вони не стверджують, що Бог справді так почувався, але уявно розглядають це як можливість для Нього почуватися в подібній ситуації, або що це не є неможливим.

Донести свій біль до Ісуса

У деяких умовах використовувати вогонь для спалювання паперів або паличок недоречно або небезпечно. Альтернативні варіанти включають:

1. Використання розчинного паперу (можна замовити на Amazon). Дана опція може бути недоступною у вашому регіоні. Якщо доречно, можете використовувати шматочки туалетного паперу або тонкі паперові рушники / серветки. Подібний папір, як правило, розчиняє принаймні чорнило на них. Перевірте які типи серветок, доступні у вашому регіоні, щоб зрозуміти, чи підійдуть вони до потреб навчання.
2. Розривання паперу на дрібні шматочки. Якщо потрібно, можете порвати їх і підкинути на вітер або спробувати відварити маленькі шматочки в каструлі з водою.
3. Малювання паличкою на піску і витирання її. На жаль, дана опція не виглядає настільки приватною, як це може бути необхідно.
4. Будьте креативними та використовуйте будь-які можливі засоби, щоб символізувати повне знищення болю чи гріха. Найліпше не просто закопати предмет чи прибити його до хреста, а повністю знищити, щоб символізувати повну перемогу Ісуса.
5. У більшості випадків ми не рекомендуємо використовувати хрест під час цієї церемонії, оскільки символіка може бути неправильно зрозуміла або небезпечна для учасників. Ми навмисно проводимо цю церемонію в історії Воскресіння, щоб показати, що саме воскресіння Ісуса дає остаточний доказ того, що Він достатньо могутній, щоб взяти на Себе наші гріхи та страждання..

Важкий предмет поверх паперових стаканчиків

Використовуйте для цієї вправи доступні предмети. Можливо, вам доведеться використовувати пластикові стаканчики або малювати на папері і помістити цей папір в порожні пластикові пляшки від води, які можуть бути розчавлені важким предметом. Будьте креативними і намагайтеся використовувати лише ті предмети, які людям не складно знайти там, де вони живуть.

Додаток 4

Бібліографія/Подальше читання

Не всі ці книги написані християнськими авторами, але деякі з них можуть бути корисними для розуміння травми та її впливу на тіло та розум, або для розуміння цілющого ефекту розповіді та вивчення історій. Кілька ідей і принципів з цих книг були корисні при розробці програм Нової надії. (Подані нижче книги не були перекладені українською мовою, а тому подаються назвами оригіналу – прим. пер.)

Boal, Augusto. *Theatre of the Oppressed*. London: Pluto Press, 2000.

Боал Аугусто. Театр угнетенных. Лондон: Плутто Пресс, 2000

Boase, Elizabeth and Christopher G. Frechette. *Bible Through the Lens of Trauma*. Atlanta: SBL Press, 2016.

Боаз Елизабет и Кристофер Дж. Фрешетте, Библия через призму травмы. Атланта, СБЛ Пресс, 2016

Frank, Arthur W. *Wounded Storyteller*. Chicago: The University of Chicago Press, 2013.

Фрэнк, Артур В., Раненый рассказчик. Чикаго, Университет Чикаго Пресс, 2013

Guillebaud, Meg. *After the Locusts*. Oxford: Monarch Books, 2005.

Гуиллебад Мег, После саранчи. Оксфорд, Монарх букс, 2005

Hill, Harriet, et.al. *Healing the Wounds of Trauma: How the Church Can Help*. New York: American Bible Society, 2013.

Хилл Хэрриет и др. Исцеление ран травмы: Как может помочь церковь. Нью-Йорк, Американское Библейское Общество, 2013.

Kearney, Richard. *On Stories*. London: Routledge, 2002.

Керни Ричард. Об историях. Лондон, Рутледж, 2002

Langberg, Diane. *Suffering and the Heart of God: How Trauma Destroys and Christ Restores*. Greensboro, NC: New Growth Press, 2015.

Лангберг Диана. Страдания и сердце Бога: Как травма разрушает, а Христос восстанавливает. Гринсборо, НС: Нью Гроус Пресс, 2015

Mollica, Richard F. *Healing Invisible Wounds: Paths to Hope and Recovery in a Violent World*. Orlando: Harcourt, Inc., 2006

Моллика Ричард Ф. Исцеление невидимых ран: Пути к надежде и восстановлению в жестоком мире. Орlando: Харкорт, 2016

Pritchard, Sheila. *The Lost Art of Meditation*. Bletchley, UK: Scripture Union, 2004.

Притчард Шейла. Утраченное искусство медитации. Блетчли, Великобритания: Союз Писаний, 2004.

Stringer, Stephen, et.al. *Storying Training for Trainers*. WigTake Resources, LLC, 2010

Стринджер Стефан и др. Тренинг по рассказыванию историй для лидеров. Виг Тейк Ресурсес,

ООО, 2010

Thompson, Curt. *The Soul of Shame: Retelling the Stories We Believe About Ourselves*.
www.IVPress.com/books: IVP Books, 2015.

Томсон Курт. Душа, полная стыда: Пересказ историй, которые рассказывают о нас.
www.IVPress.com/book: IVP Books, 2015

Volf, Merislav. *The End of Memory: Remembering Rightly in a Violent World*. Grand Rapids, Michigan:
William B. Eerdmans Publishing Company, 2006.

Вольф Мерислав. Конец памяти: Помнить правильно в жестоком мире. Грэнд Рэпидс, Мичиган:
Издательство Уильяма Б. Ирдманса, 2006.

Psychological First Aid. learn.nctsn.org.

Первая психологическая помощь. learn.nctsn.org

Elverson, Tim. *Life Transitions*. <http://www.ltrefugee.org/>, 2017.

Элверсон Тим. Переходные периоды в жизни. <http://www.ltrefugee.org/>,2007

Кінцеві примітки

ⁱ Harriet Hill, et.al., *Healing the Wounds of Trauma: How the Church Can Help* (New York: American Bible Society, 2004), 23.

«Серцеві рани» в книзі «Зцілення ран травми» стосуються того, що відбувається з нами, «коли нас переповнює сильний страх, безпорадність або жах перед обличчям смерті». «Рани серця» в Новій надії стосуються ширшої категорії ран і болю в житті, з яких не всі можливо характеризувати як «травму», але такими, що людина сама визначає як травматичні або стресові.

ⁱⁱ Harriet Hill, et.al., *Healing the Wounds of Trauma: How the Church Can Help* (New York: American Bible Society, 2004), 34.

Дві вправи про рани серця / фізичні рани та три села засновані на вправах, що запозичені з цієї книги; однак подорож трьома селами використовується дещо по-різному в Новій надії. Ми використовуємо його, щоб показати, як може виглядати подорож до зцілення, даючи учасникам огляд своєї подорожі та словниковий запас, за допомогою якого можна її обговорити. Значна частина образів подорожі між двома програмами збігається, і ми вдячні THI за фундаментальні концепції, на яких ми побудували дані вправи.

Аналогія трьох сіл спочатку базується на стадіях скорботи, широко визнаних у Elisabeth Kubler-Ross in *On Death and Dying* (New York: Macmillan, 1969).

Симптоми посттравматичного стресового розладу, які обговорювалися під час діяльності «Три села», відповідають the American Psychiatric Association's "Diagnostic and statistical manual of mental disorders, 5th edition" (Washington, DC: 2013).

ⁱⁱⁱ Stephen Stringer, et.al. *Storying Training for Trainers* (WigTake Resources, LLC, 2010).

Ми вважаємо, що дані питання були вперше використані в оповіданні в партнерстві OneStory, але, можливо, виникли зі шведського методу, програми вивчення Біблії, розпочатої в Швеції багато років тому невідомим автором. З тих пір, як питання були вперше використані в OneStory, кілька інших служб використовували такі ж або подібні питання. Приклади включають служіння *Storying Training for Trainers and Disciple Making Movements*.

^{iv} Ми вважаємо, що дані питання були вперше використані в оповіданні в партнерстві OneStory, але, можливо, виникли зі шведського методу, програми вивчення Біблії, розпочатої в Швеції багато років тому невідомим автором. З тих пір, як питання були вперше використані в OneStory, кілька інших служб використовували такі ж або подібні питання. Приклади включають служіння *Storying Training for Trainers and Disciple Making Movements*.

^v Harriet Hill, et.al., *Healing the Wounds of Trauma: How the Church Can Help* (New York: American Bible Society, 2004), 28.

Ці питання були взяті безпосередньо з матеріалів THI, але третє питання було змінено, щоб включити параметри, в яких доречніше запитати: «Що було найкращим для вас?» Ми також уточнили, що важливо запитати «Як ви себе почували?» на відміну від «Яке почуття викликала у вас дана подія?» щоб не заохочували учасника розвивати в собі ментальність жертви.

^{vi} Редактор вперше використав пісні зі Святого Письма в проектах написання історій, починаючи з 2003 року в Західній Африці, але використання пісень із Біблії як засобів для запам'ятовування текстів Писання та поклоніння, використовувалося в проектах перекладу Біблії, написання історій і стратегіях створення церков протягом багатьох років.

^{vii} Ідея невеличкого акту доброти була взята з проектів Esther компанії Seed Company, у яких вони просять учасників розглянути можливість зробити маленький акт доброти разом із розповіддю біблійної історії у своїх громадах.

^{viii} Harriet Hill, et.al., *Healing the Wounds of Trauma: How the Church Can Help* (New York: American Bible Society, 2004), 47.

Ця вправа схожа на вправу в книзі Хілл, але ми включили ідею про те, що перешкода для Бога може бути або болем, або гріхом у нашому житті. Подібні заходи проводилися на ретритах у Південній та Південно-Східній Азії протягом багатьох років. Редактор Нової надії вперше побачив подібну діяльність у Південній Азії, використану Брайаном та Ліндою Петерсен.

^{ix} Sheila Pritchard, 47-52.

Ця ідея була адаптована для історії про Жінку з кровотечею.

^x Harriet Hill, et.al. *Healing the Wounds of Trauma: How the Church Can Help* (New York: American Bible Society, 2004), 41.

Elizabeth Boase, et.al. *Bible Through the Lens of Trauma* (Atlanta: SBL Press, 2016), p. 149.

Редакція вперше побачила ідею написати плач у книзі Хілл; однак необхідність плачу у зціленні травми спостерігається в літературі про травми. Структури Нової надії використовують плач стосовно трьох питань слухання, ефективно навчаючи людей, як ділитися не лише з іншими, але й з Богом.

^{xi} Harriet Hill, et.al., *Healing the Wounds of Trauma: How the Church Can Help* (New York: American Bible Society, 2013), 90.

Meg Guillebaud. *After the Locusts* (Oxford: Monarch Books, 2005).

Дана вправа була адаптована з згаданих книг і кількох попередніх вправ із подібними діями в умовах створення історій у Південній Азії, зокрема з подібної діяльності, яку редактор вперше випробував із Браяном і Ліндою Петерсен у Південній Азії. Ідея виконання згаданої вправи в умовах лікування травм була взята з двох цитованих книг. Зауважте, що ми використовуємо цю вправу в іншому місці біблійної розповіді, оскільки ми ні в якому разі не наголошуємо на тому, щоб віднести свій біль на хрест — ідея полягає в тому, що воскресіння Ісуса є доказом того, що нам потрібно знати, що Він має силу забрати наш біль.

^{xii} Tim Elverson. *Life Transitions* (2017).

Ця вправа була адаптована з «Подорожі стійкості» в «Життєвих змінах» Елверсона.